

*Fundacja Uniwersyteckich Poradni Prawnych
- sprawozdanie z działalności za rok 2004*

Warszawa 2005

I. Informacje o Fundacji	3
1. Dane Fundacji	3
2. Adres Fundacji	3
3. Zarząd Fundacji	3
4. Cele statutowe Fundacji	3
5. Informacja szczegółowa na potrzeby sprawozdania wynikająca z wymogów określonych Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z 8 maja 2001 roku (Dz. U. Nr 50 z 2001, poz. 529).	4
II. Sprawozdanie z działalności Zarządu	6
1. Skład Zarządu Fundacji	6
2. Sprawozdanie Zarządu – część opisowa	6
3. Spotkania Zarządu Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych	9
III. Sprawozdanie z działalności Rady	17
IV. Zbiorcze sprawozdanie z działalności studenckich poradni prawnych w roku akademickim 2003/2004	19
V. Współpraca z Programem „Przeciw Korupcji” Fundacji Batorego	23
VI. Program monitoringu luk oraz nieścisłości w systemie prawa	25
VII. Sprawozdanie z Konkursu Prawnik Pro Bono 2003	34
VIII. Sprawozdanie z II Ogólnopolskiej Konferencji Uniwersyteckich Poradni Prawnych	36
IX. Relacja z konferencji „Dostęp do informacji, poradnictwa obywatelskiego i prawnego oraz pomocy prawnej”	39
X. Sprawozdanie z III Ogólnopolskiej Konferencji Studenckich Poradni Prawnych	41
XI. Wyróżnienie w Konkursie Pro Publico Bono	45
XII. Lista adresowa Uniwersyteckich Poradni Prawnych	46
XIII. Spis załączników	49
XIV. Podpisy	49

I. Informacja o Fundacji

1. Dane Fundacji:

Fundacja Uniwersyteckich Poradni Prawnych

KRS: 0000115603, rejestracja: 29 maja 2002 r.

NIP: 525-22-40-321

REGON: 015179020

Rachunek Bankowy: BANK PEKAO S.A. II Oddział w Warszawie,

ul. Kredytowa 3, 00-950 Warszawa

87 1240 1024 1111 0000 0269 4777

2. Adres Fundacji:

Centrum Organizacji Pozarządowych SZPITALNA

ul. Szpitalna 5 lok. 5

00-031 Warszawa

tel. (22) 828 91 28 wew. 143

3. Zarząd Fundacji:

- Filip Czernicki - Prezes Zarządu
ul. Okrężna 78, 02-933 Warszawa
Tel. 0501 22 88 35
e-mail: prezes@fupp.org.pl
- Izabela Gajewska-Kraśnicka – Członek Zarządu
ul. Zachodnia 10 m. 1, 15-345 Białystok
- dr Piotr Girdwoyń – Członek Zarządu
ul. Skoroszewska 6 m. 56, 02-495 Warszawa
- dr Paweł Wiliński – Członek Zarządu
ul. Kutnowska 61/6, 09-500 Gostynin
- adw. Filip Wejman – Członek Zarządu
ul. Focha 37, 30-119 Kraków

4. Cele statutowe Fundacji:

Zgodnie z § 4 Statutu Fundacja realizuje następujące cele:

- 1) wspieranie finansowe działalności uniwersyteckich poradni prawnych (zwanymi dalej „poradniami”) i innych programów praktycznej edukacji prawniczej,
- 2) opracowywanie oraz wdrażanie standardów działalności poradni,
- 3) inicjowanie prac nad opracowaniem i propagowaniem, we współpracy z organami władzy ustawodawczej, wykonawczej, sądowniczej, samorządami zawodów prawniczych projektów regulacji prawnych obejmujących działalność poradni.

Fundacja realizuje swoje cele w szczególności przez:

- 1) pozyskiwanie środków finansowych i przekazywanie ich poradniom i innym podmiotom, które wspiera finansowo,
- 2) wspieranie współpracy między poradniami,
- 3) wspieranie międzynarodowej współpracy w zakresie praktycznej edukacji prawniczej,
- 4) współpracę z instytucjami publicznymi oraz organizacjami pozarządowymi,
- 5) kontakty z uczelniami i innymi organizacjami edukacyjnymi,
- 6) organizowanie szkoleń, konferencji, prezentacji, wydawanie publikacji,
- 7) zbieranie i przetwarzanie danych statystycznych o działalności poradni,
- 8) gromadzenie i upowszechnianie *know-how* w zakresie organizacji poradni,
- 9) propagowanie idei pomocy prawnej dla osób ubogich.

5. Informacja szczegółowa na potrzeby sprawozdania wynikająca z wymogów określonych Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z 8 maja 2001 roku (Dz. U. Nr 50 z 2001, poz. 529):

- a) Ad. § 2 pkt 3) - Fundacja nie prowadzi działalności gospodarczej;
- b) Ad. § 2 pkt 5) - Fundacja uzyskała przychody statutowe w postaci grantów w wysokości łącznej 184 097,20 zł.

Dotacje w łącznej wysokości 141 047,11 pochodziły z następujących źródeł:

Fundacja im. Stefana Batorego: 100 672,72

Open Society Justice Initiative: 40 093,86

Przychody z 2003: 280,53

Nagroda w Konkursie Pro Publico Bono: 10 000,00

Źródła publiczne w łącznej wysokości 6000,00:

Komitet Badań Naukowych: 4000,00

Ministerstwo Sprawiedliwości: 2000,00

Urząd Komitetu Integracji Europejskiej: 27 050,09

- c) Szczegółowa informacja o przychodach i wydatkach Fundacji znajduje się w załączonym bilansie, rachunku wyników oraz informacji dodatkowej;
- d) Ad. § 2 pkt 6) a) - Koszty realizacji celów statutowych wyniosły 163 759,79 zł.
- e) Ad. § 2 pkt 6) b) - Koszty administracyjne wyniosły 25 457,46 zł.;
- f) Ad. § 2 pkt 7) a)-c) - Fundacja nie zatrudnia na etacie żadnych pracowników, dla realizacji szczególnych opracowań, dokumentów i prac Fundacja zwykle podpisuje umowy o dzieło;
- g) Ad. § 2 pkt 7) d) - Wydatki na wynagrodzenia z tytułu umów zlecenia i o dzieło wyniosły 48 516,00 zł.;
- h) Ad. § 2 pkt 7) e) - Fundacja nie udzieliła żadnych pożyczek pieniężnych;
- i) Ad. § 2 pkt 7) f) - Fundacja miała ulokowane 166 399,47 zł na rachunku bankowym prowadzonym w Banku PEKAO S.A. II Oddział w Warszawie oraz na lokacie w Banku Gospodarstwa Krajowego I Oddział w Warszawie;
- j) Ad. § 2 pkt 7) g) h) - Fundacja nie nabyła w okresie sprawozdawczym obligacji, udziałów, akcji, ani nieruchomości;
- k) Ad. § 2 pkt 7) i) - Środkiem trwałym nabytym w 2002 roku przez Fundację jest komputer z monitorem i drukarką oraz nabyty w 2004 roku komputer przenośny o łącznej wartości bilansowej wynoszącej na koniec roku 2004: 8 774,59 zł.;
- l) Ad. § 2 pkt 7) j) - Wartość aktywów i zobowiązań Fundacji wyniosła 176 022,09 zł.;

- m) Ad. § 2 pkt 8) – Fundacja nie przyjęła żadnej pracy zlecanej przez podmioty państwowe ani samorządowe;
- n) Ad. § 2 pkt 9) – Fundacja oświadcza o składaniu odpowiednich deklaracji i regulowaniu zobowiązań podatkowych na bieżąco;
- o) Ad. § 3 – W Fundacji w okresie sprawozdawczym nie była przeprowadzana żadna kontrola.

II. Sprawozdanie z działalności Zarządu

1. Skład Zarządu Fundacji:

Filip Czernicki

Izabela Gajewska-Kraśnicka

Dr Piotr Girdwoyń

Adw. Filip Wejman

Dr Paweł Wiliński

2. Sprawozdanie Zarządu – część opisowa

Pierwszy rok poświęcony był przede wszystkim zorganizowaniu samej Fundacji:

- przeprowadzeniu rejestracji w sądzie,
- uzyskaniu podstawowych numerów identyfikacyjnych,
- opracowaniu wszystkich najważniejszych dokumentów wewnętrznych oraz przeprowadzeniu kilku ważnych projektów:
- V Regionalna Konferencja Klinicznego Nauczania Prawa,
- Spotkanie przedstawicieli Uniwersyteckich Poradni Prawnych,
- udział w konferencji „European forum of citizens advice services,
- Seminarium pod tytułem: „Prawnicy w działalności Pro Publico Bono”.

Drugi rok poświęcony był realizacji celów bezpośrednio związanych z pomocą finansową i merytoryczną poradnikom. Została przeprowadzona szeroka kampania fundraisingowa. Jej efektem było zdobycie środków na sfinansowanie:

- Pierwszej edycja konkursu grantowego dla tych poradni, które spełniły przyjęte Standardy działalności. Granty o jakie poradnie się ubiegały przeznaczone były na wynagrodzenia dla osób odpowiedzialnych za sekretariat poradni, na koszty administracyjno-biurowe oraz zakup środków trwałych;
- Uzyskano cenne dary rzeczowe, które zostały przekazane w drodze konkursu do najbardziej potrzebujących poradni (2 używane zestawy komputerowe od kancelarii Baker & McKenzie, program LEX Omega od Polskich Wydawnictw Profesjonalnych, 15 programów informacji prawniczej LEGALIS od Wydawnictwa C.H. Beck).

Obok zadań grantodawczych Fundacja podjęła także szereg działań o charakterze edukacyjnym i wzmacniającym poradnie.

- I Ogólnopolska Konferencja Uniwersyteckich Poradni Prawnych;
- Przygotowanie pierwszego w Polsce i regionie podręcznika do nauczania klinicznego. Podręcznik będzie także posiadał wersję w języku angielskim;

- Został uruchomiony portal: www.fupp.org.pl, mający być narzędziem komunikacji i szerzenia wiedzy na temat ruchu poradnictwa prawnego;
- Przeprowadzono wizyty w poradniach. Spotkania te były okazją do dyskusji na temat wymagań związanych z realizacją Standardów działalności, konsultacji w zakresie rozwiązywania bieżących problemów organizacyjno-formalnych, ale także budowania stabilnej pozycji w strukturach wydziału;
- Zorganizowano szereg wizyt gości zagranicznych, takich jak Daniel Magida z USA, który odwiedził Polskę w listopadzie 2002 roku, badając rozwój programu klinicznego w Polsce. W kwietniu 2003 roku kilka miast w Polsce odwiedziła grupa z nowo powstającej kliniki w Podgoricy w Czarnogórze.
- Fundacja zainicjowała we współpracy z Fundacją Helsińską badania nad ewentualnym wpisaniem działalności uniwersyteckich poradni prawnych w porządek prawny w Polsce. Do osiągnięcia tego celu został powołany zespół odpowiedzialny za zebranie i opracowanie propozycji legislacyjnych uwzględniający różne stopnie „głębokości” proponowanych zmian w prawie.
- Po przeprowadzeniu konsultacji z Fundacją im. Stefana Batorego, Fundacją Helsińską i Polsko-Amerykańską Fundacją Wolności nasza Fundacja przygotowała program aktywizacji i propagowania wśród prawników praktyków działalności Pro Publico Bono. W ramach tego programu zostały przeprowadzone rozmowy z blisko 20 największymi kancelariami w Polsce, Prezesem i członkami Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej oraz Prezesem i Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych. Wynikiem tych spotkań było szerokie zainteresowanie problemem aktywizacji prawników do pracy *pro publico bono* oraz objęcie patronatem przez NRA i KRRP kolejnej ważnej inicjatywy w ramach programu: Konkursu „Prawnik Pro Bono”.

Rok 2004 był kontynuacją już rozpoczętych projektów oraz realizacją działań mających charakter cykliczny.

W minionym roku odbyły się dwie kolejne Ogólnopolskie Konferencje dla przedstawicieli Studenckich Poradni Prawnych. Pierwsza z nich odbyła się w Elku i została zorganizowana przez Studencką Poradnię Prawną z Białegostoku. Konferencja została sfinansowana ze środków Unii Europejskiej, Ministerstwa Edukacji i Sportu oraz środków Uniwersytetu w Białymstoku. Konferencja była poświęcona przede wszystkim wykładom z zakresu odpowiedzialności zawodowej prawników. Szersza relacja z konferencji znajduje się w kolejnej części sprawozdania.

Druga konferencja została zorganizowana przy współpracy z Uniwersytecką Poradnią Prawną we Wrocławiu. Sponsorami konferencji oprócz Fundacji był także Komitet Badań Naukowych oraz władze Uniwersytetu Wrocławskiego. Tematem przewodni konferencji była problematyka związana z organizacjami pożytku publicznego. Szersza relacja z konferencji znajduje się w dalszej części sprawozdania.

Jedną z ważniejszych uroczystości w życiu Fundacji był Konkurs Prawnik Pro Bono. Na posiedzeniu w dniu 3 marca 2004 roku, z pośród 35 pozytywnie zakwalifikowanych kandydatów, Kapituła Konkursu w składzie:

- Prof. Andrzej Zoll - Rzecznik Praw Obywatelskich,
- Prof. Marek Safjan – Prezes Trybunału Konstytucyjnego,
- Prof. Roman Hauser – Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego,

- mec. Andrzej Kalwas – Prezes Krajowej Rady Radców Prawnych,
- mec. Zenon Klatka – Wiceprezes Krajowej Rady Radców Prawnych,
- adw. Stanisław Rymar – Prezes Naczelnej Rady Adwokackiej,

podjęła decyzję o wyborze laureata. Został nim Pan Szczepan Styranowski, sędzia w stanie spoczynku z Olsztyna, zgłoszony przez olsztyński oddział Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej. Ponadto Kapituła postanowiła wyróżnić 7 osób. Oficjalne ogłoszenie wyników Konkursu nastąpiło 29 marca o godzinie 17.00 w siedzibie redakcji Rzeczpospolitej - współorganizatora Konkursu. Laureat otrzymał Statuetkę ufundowaną przez Ministra Sprawiedliwości zaś wyróżnieni pamiątkowe dyplomy.

Ubiegły rok był także niezmiernie ważny ze względu na kończące się prace nad pierwszym podręcznikiem dla Poradni. Książka nosi tytuł: „Studencka poradnia prawna. Idea, organizacja, metodologia.” Podręcznik ukazał się drukiem wydawnictwa CH Beck na początku 2005 roku i będzie niezmiernie ważnym narzędziem w codziennej pracy poradni. Jednocześnie trwają prace nad drugą książką dotyczącą wyłącznie zagadnień metodologii nauczania prawa w poradniach.

W 2004 roku został przeprowadzony już drugi konkurs grantowy dla Poradni. Został on podzielony na dwa etapy. W pierwszym etapie 9 poradni otrzymało dotacje na bieżącą działalność, w drugim etapie poradnie mogły ubiegać się o dodatkowe środki na przeprowadzenie szkoleń psychologiczno-metodologicznych. W ramach drugiego konkursu środki otrzymało 6 poradni.

W ubiegłym roku Fundacja zawarła umowę o współpracy z Polskim Stowarzyszeniem Edukacji Prawnej oraz Związkiem Biur Porad Obywatelskich. Współpraca ta zaowocowała szeregiem inicjatyw oraz wspólnie przygotowywanych wniosków grantowych. Do najbardziej udanych inicjatyw należy zaliczyć zorganizowanie w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich konferencji pod tytułem: „Dostęp do informacji, poradnictwa obywatelskiego i prawnego oraz pomocy prawnej”. Obecny podczas konferencji Andrzej Kalwas, Minister Sprawiedliwości zadeklarował wolę rozwiązania problemu dostępu do pomocy prawnej na etapie przedprocesowym, obiecując że uczyni to zagadnienie credo swojej kadencji. Konferencja w pełni przyczyniła się więc do zainicjowania w Ministerstwie Sprawiedliwości prac na nową ustawą o dostępie do pomocy prawnej. W następstwie organizacje pozarządowe zostały zaproszone do wzięcia udziału w pracach zespołu roboczego i opiniowania kolejnych wersji projektu ustawy.

Przedstawiciele Fundacji na przestrzeni ostatniego roku byli wielokrotnie proszeni o udzielenie wywiadu, czy zajęcie stanowiska w sprawach związanych z problematyką poradnictwa prawnego. Media także relacjonowały organizowane przez Fundację projekty co pozwoliło na popularyzację idei uniwersyteckich poradni prawnych w Polsce.

W ubiegłym roku powstała nowa poradnia w Olsztynie, a decyzją Rady Fundacji poradnie w Słubicach i poradnie Fundacji Akademia Iuris uzyskały status Poradni działających zgodnie ze Standardami. Działania Zarządu Fundacji przyczyniły się ponadto do powołania na początku 2005 roku pierwszej Poradni na prywatnej uczelni kształcącej prawników, tj. Wyższej Szkole Przedsiębiorczości i Zarządzania im. L. Koźmińskiego. Obecnie więc działa w Polsce 19 poradni, z których 12 spełnia Standardy. Już niebawem spodziewamy się powołania

kolejnych Poradni na uczelniach prywatnych oraz w ośrodkach zamiejscowych uczelni państwowych.

Z prowadzonych przez Zarząd Fundacji badań wynika że poradnie w trakcie ubiegłego roku akademickiego rozpatrzyły 6596 spraw, działało w nich 913 studentów oraz 109 opiekunów.

Ukoronowaniem dotychczasowej pracy i osiągnięć samej Fundacji oraz „ruchu klinicznego” było przyznanie Fundacji nagrody Pro Publico Bono. Nagroda została wręczona podczas gali w Teatrze Słowackiego, w Krakowie. Nagroda w tak prestiżowym Konkursie jest wyrazem uhonorowania pracy rzeszy studentów i pracowników naukowych, którzy studiując prawo pomagają najuboższym. Tym samym więc gorąco gratulujemy wszystkim członkom uniwersyteckich poradni prawnych w Polsce! W dalszej części sprawozdania prezentujemy kopię otrzymanego dyplomu oraz przyznanego medalu.

Najważniejsze sprawy będące przedmiotem dyskusji Zarządu zostały przedstawione w postaci skrótu protokołów z posiedzeń Zarządu. W kolejnej części sprawozdania znajdują się obszernie sprawozdania najpoważniejszych wydarzeń i projektów prowadzonych przez Zarząd Fundacji.

3. Spotkania Zarządu Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych z wyszczególnieniem diskutowanych zagadnień oraz wymagających podjęcia uchwały.

a) Osiemnaste (licząc od początku istnienia Fundacji) spotkanie Zarządu odbyło się 15 stycznia 2004 r. w Warszawie.

1. Zarząd przyjął informację na temat przekazania sprzętu zakupionego przez ELSA Poland z pieniędzy Batorego. Rzeszów, Warszawa, Białystok - dokumenty do podpisania zostały wysłane. Poznań - nie jest udokumentowany cały sprzęt zakupiony na poradnię, Toruń - brak jakichkolwiek faktur i konieczność uzupełnienia, Lublin - sprzeczne sprawozdania, nierzetelna inwentaryzacja i konieczność uzupełnienia Te 3 poradnie Tomek Rzepa będzie musiał odtwarzać na podstawie dokumentacji skarbniczej z lat 1999 - 2001.
2. 6 klinik jest zainteresowanych ścisłą współpracą i podpisaniem umowy z Programem „Przeciw Korupcji” Fundacji S. Batorego. Są to: Warszawa, Słubice, Poznań, Łódź, Białystok, Kraków.
3. Do Rady Fundacji są zgłoszenia z: Warszawy, Gdańska, Białegostoku, Łodzi, Szczecina, Torunia, UMCS, UAM i Krakowa. Tylko prof. Dariusz Dudek z KUL postanowił, że nie będą mieli reprezentacji w Radzie. Posiedzenie Rady planowane jest na 3 kwietnia (termin potwierdzi jeszcze Łukasz Bojarski).
4. Zarząd nie wyraził zgody na umieszczenie w portalu FUPP linków do stron poradniczych.

b) Dziewiętnaste spotkanie Zarządu odbyło się 12 lutego 2004 r. w Warszawie.

1. Zarząd uzyskał potwierdzenie, że wszyscy którym warunkowo przyznano akredytację spełniają już Standardy.
2. Powoli ale sukcesywnie spływają sprawozdania półroczne z poszczególnych klinik. Na razie są z: Białystok, Łódź, Gdańsk, Słubice, UMCS, Warszawa. Brakuje: Kraków, Poznań, Toruń
3. W Szczecinie w dniach 24-25 marca odbędzie konferencja „WINA I KARA”. Poradnia ze Szczecina zwróciła się z prośbą o dofinansowanie tej imprezy w wysokości: 1280 zł. Zarząd zdecydował, że ponieważ temat i zakres konferencji nie odpowiada celom statutowym FUPP nie możemy przyznać dotacji na powyższą konferencję.
4. W Ełku w dniach 23-25 kwietnia UPP Białystok zorganizuje we współpracy z FUPP - II OKUPP pod tytułem „Odpowiedzialność zawodowa w UPP”.
5. Podsumowanie dwuletniej kadencji: Filip, Iza, Paweł, Filip i Piotr – wszyscy są zdecydowani kandydować na kolejną kadencję!
6. Zarząd podjął uchwały nr 1, 2, 3, 4, 5/ 2004 w sprawie zaakceptowania:
 - i. Sprawozdanie z działalności za dwa lata.
 - ii. Sprawozdanie księgowe za 2003 rok.
 - iii. Plan działalności na dwa lata.
 - iv. Plan budżetu na 2004 rok.
 - v. Przyjęcia wniosku z zmianę wysokości Funduszu wynagrodzeń.

c) Dwudzieste spotkanie Zarządu odbyło się 26 marca 2004 r. w Warszawie.

1. Zarząd omówił przygotowania do uroczystego zakończenia Konkursu “Prawnik Pro Bono 2003”.
2. Zarząd postanowił, że w konferencji GAJE udział wezmą: Iza i Filip Cz.
3. Zarząd zaakceptował Porozumienie z PSEP i ZBPO.
4. Filip W. przygotował nową propozycję projektu ustawy o upp i uzgodni z Filipem Cz. jej szczegóły. Zarząd zdecydował, że projekt nie będzie zawierał reprezentacji, stosunkiem głosów 3:1. Zarząd postanowił, że zada pytanie Radzie FUPP, czy ustawa powinna zawierać przepisy dopuszczające studentów w tzw. „małej reprezentacji”
5. Zarząd postanowił, że teksty do podręcznika, które będą spływały od autorów - członkowie Zarządu będą zobowiązani przeczytać w terminie tygodnia od ich rozesłania. Następnie redaktor zbiera uwagi otrzymywane od członków Zarządu i opracowuje je. Te które można od razu nanieść na tekst – nanosi,

inne wymagające opinii lub uzupełnienia przez autora przekazuje autorowi. Jednocześnie teksty w wersji ostatecznej wklejane są do „tekstu jednolitego” i na koniec zostaną przesłane do finalnej akceptacji przez Zarząd

6. Zarząd podjął uchwałę nr 6/2004 uznającą zgodność działalności ze Standardami Fundacji Academia Iuris (stosunkiem 3 za i 1 wstrzymujący się), i uchwałę nr 7/2004 uznającą zgodność działalności ze Standardami poradnie w Słubicach (4 głosy za) oraz uchwałę nr 8/2004 o niezgodności poradni z Wrocławia ze standardami (4 za).

d) Dwudzieste pierwsze spotkanie Zarządu odbyło się 23 czerwca 2004 r. w Warszawie.

1. Zarząd zapoznał się z informacją na temat rocznych sprawozdań (w tym terminie nadeszło tylko sprawozdanie z Katowic).
2. Zarząd zapoznał się z relacją Prezesa z konferencji w Kijowie i Łucku na Ukrainie.
3. Zarząd zapoznał się przygotowaniem do konferencji organizowanej pod patronatem RPO przez FUPP, PSEP, ZBPO i Fundację Helsińską, która ma się odbyć 6 października 2004 r.
4. Zarząd zaktualizował Regulamin Konkursu Prawnik Pro Bono. Na spotkaniu z Szefem Działu Prawnego Rzeczypospolitej Panem Sobczakiem Magda Czernicka ustaliła zasady naszej dalszej współpracy: 1) mamy napisać list do Prezesa Grzegorza Gaudena, w sprawie udostępnienia nam zdjęć z finału Konkursu; 2) w gazecie pojawi się cykl artykułów na temat pracy prawników pro bono. Przy każdym z tych artykułów będzie wzmiankowana możliwość zgłaszania kandydatów do FUPP w Konkursie Pro Bono; 3) Gazeta opublikuje informację o konkursie: zapowiadając ogłoszenie konkursu, informację mówiącą o otwarciu konkursu, informację przypominającą o terminie w którym kończy się możliwość składania kandydatów oraz szeroką relację z finału konkursu.
5. Zarząd podjął uchwałę nr 9/2004 o zmianie terminu składania wniosków i rozliczenia: przy 5 głosach „za” wybrano wersję 30.06. oraz zdecydowano o uproszczeniu formularzy sprawozdań okresowych z działalności poradni: 5 głosów za.
6. Zarząd podjął uchwałę nr 10/2004 o dofinansowaniu 50 % kosztów fee konferencji GAJE: 3 głosy za, 1 przeciw, 1 wstrz.
7. Zarząd podjął uchwałę nr 11/2004 o dofinansowanie organizacji III OKUPP w wysokości:
 - 5 tys- 3 osoby za,
 - 3 tys- 2 osoby za.
8. Zdecydowano o dokooptowaniu dodatkowej organizacji do biura Fundacji: 5 za.

e) Dwudzieste drugie spotkanie Zarządu odbyło się 23 czerwca 2004 r. w Warszawie.

1. Spłynęły sprawozdania roczne prawie z wszystkich klinik. Brakuje wciąż KUL, WSA i Rzeszowa. Do poradni zalegających ze sprawozdaniem zostanie wysłane pismo upominające o obowiązku sprawozdawczym wynikającym ze Standardów (nr 10).
2. Zarząd zaakceptował koncepcję logistyczną III OKUPP oraz przedyskutował i przyjął program merytoryczny konferencji. Prezes powiadomi o decyzji Zarządu organizatorów, Filip W. ustali zakres szkoleń niedzielnych z opiekunem UPP we Wrocławiu. Zarząd podtrzymał decyzję o przekazaniu 5 tys. zł. dla organizatorów konferencji (4 tys. z dotacji otrzymanej od KBN oraz 1 tys. z budżetu ogólnego).
3. Po dokonaniu analizy przedstawionych wniosków, biorąc pod uwagę rzetelność w przedstawianiu sprawozdań półrocznych oraz rocznych oraz biorąc pod uwagę potrzeby wnioskodawców, Zarząd FUPP jednomyślnie podjął następującą uchwałę:

Uchwała 12/2004

- 1) Wnioski skutecznie złożyły poradnie z następujących miast: Białystok, Poznań, Kraków, Warszawa, Toruń, Gdańsk, Słubice, Fundacja Academi Iuris i Łódź.
- 2) Zarząd przyjął jednolite kryteria do rozpatrywania wszystkich wniosków zgodne z rozdz. III. Regulaminu Finansowania UPP. Oceniając wnioski brano pod uwagę terminowość w raportowaniu, postanowiono dofinansowywać rzeczywisty czas pracy biur poradni – tj. 9 miesięcy w roku oraz promować pracę pro bono prawników nie przyznając dofinansowania dla prawników praktyków pracujących na rzecz poradni. Jednocześnie ze względu na ograniczone środki Zarząd postanowił w obecnej edycji konkursu wyłączyć spod finansowania koszty organizacji szkoleń.
- 3) Zarząd postanawia przeznaczyć kwotę 10 000 zł. na konkurs grantowy dla Poradni. W tym konkursie Poradnie będą mogły ubiegać się o mikrogranty w wysokości do 1 000 zł. na organizację szkoleń dla studentów poradni. Tematyka szkoleń powinna swoim zakresem obejmować wyłącznie kliniczne nauczanie prawa. Zgłoszenia prezentujące zakres merytoryczny oraz kosztorys mają być dostarczone do FUPP drogą elektroniczną w terminie do 31 października. Uprawnione do udziału w konkursie grantowym są wyłącznie poradnie spełniające Standardy. Rozstrzygnięcie konkursu nastąpi do 15 października 2004 roku.
- 4) Zarząd postanowił o przyznaniu dotacji dla poradni zgodnie z załącznikiem do uchwały.
- 5) Zarząd postanawia wolną kwotę budżetu regrantingu przesunąć na kolejną edycję konkursu grantowego.

f) Dwudzieste trzecie spotkanie Zarządu odbyło się 16 września 2004 r. w Warszawie.

- 1) Zarząd zapoznał się z nową wersją strony WWW przygotowanej przez Marcina Krzyśko.
- 2) 6 października odbędzie się konferencja u Rzecznika, która będzie miała na celu zdopingowanie do pracy MS nad projektem ustawy i utworzenie jednej wspólnej grupy roboczej składającej się z przedstawicieli MS, NGO i korporacji. Jeżeli się powiedzie to wówczas będziemy mogli się aktywnie w prace tego zespołu włączyć. Na to spotkanie przygotowujemy wspólne stanowisko: FUPP, PSEP, ZBPO oraz Helsińskiej, w sprawie modelu dostępu do pomocy prawnej w Polsce.
- 3) UPP we Wrocławiu zaakceptowała koncepcję logistyczną oraz merytoryczną konferencji. Filip W. przekaże informacje co do poczynionych ustaleń z Dr Machnikowskim dotyczące programu na niedzielę. Udział w konferencji zapowiedzieli Iza, Filip i Paweł, (licząc na udział także pozostałych członków Zarządu).
- 4) Projekt umowy z CH Beck został wstępnie zaakceptowany, obecnie czekamy na podpisanie umowy i przystąpienie do jej druku. W związku z otrzymaną odpowiedzią Biura MagBer list zostanie przekazany Filipowi W. do zaopiniowania w zakresie podjęcia ewentualnych dalszych kroków.
- 5) Zarząd zaakceptował umowy oraz załączniki do umów do wysłania do klinik. Zarząd postanowił powiadomić kliniki o konkursie na mikrogranty na szkolenia zaraz po rozpoczęciu roku akademickiego.

g) Dwudzieste czwarte spotkanie Zarządu odbyło się 9 listopada 2004 r. w Warszawie.

- 1) Zgodnie z otrzymaną z MS informacją procedura przetargowa przedłuży się i sprzętu można się będzie spodziewać dopiero pod koniec roku.
- 2) Na posiedzeniu przedłożony został do podpisania pozew przeciwko MagBer. Następnie pozew jest składany do sądu. Dowód złożenia wysyłany jest do MagBer, a Filip W. informuje o tym telefonicznie i zaprasza do negocjacji.
- 3) Zarząd postanawia o zaproszeniu do korzystania z naszego lokalu Stowarzyszenie Syndrom Tourette'a w zakresie 2 godzin tygodniowo, za cenę około 300 zł. miesięcznie. Jednocześnie podejmujemy starania o znalezienie partnera do lokalu na zasadach równego współuczestnictwa w kosztach.
- 4) Zarząd postanowił, że podejmie decyzję w sprawie uznania Standarów przez UPP we Wrocławiu po otrzymaniu odpisu uchwały Rady Wydziału w sprawie wpisania kliniki w tok studiów. O powyższym UPP we Wrocławiu zostanie powiadomiona pisemnie.

- 5) Na 17 listopada zostało zwołane w MS pierwsze posiedzenie zespołu ds. prac nad projektem ustawy o pomocy prawnej dla ubogich. Na spotkanie pójdą Filip W. i Filip Cz. Członkami zespołu roboczego są przedstawiciele MS, RPO, NGO i korporacji.
- 6) Zarząd zapoznał się ze wstępnym harmonogramem prac nad przygotowaniem drugiej książki i zdecydował, że powierza redakcję merytoryczną podręcznika dr hab. Fryderykowi Zollowi. Jednocześnie konieczne jest zaakceptowanie przez Zarząd koncepcji merytorycznej książki oraz skonsultowanie doboru dodatkowych autorów. Zarząd postanowił zaofiarować redakcję II podręcznika Dariuszowi Łomowskiemu.
- 7) Zarząd podjął uchwałę nr 13/2004 i postanowił przyznać dotacje dla Poradni w celu organizacji szkoleń.
- 8) W związku z wymaganiami ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie Zarząd postanowił podjąć następującą uchwałę:

Uchwała Zarządu FUPP nr 14/2004

Zarząd Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych zdecydował o zakazie:

- a) udzielania pożyczek lub zabezpieczania zobowiązań majątkiem organizacji w stosunku do jej członków, członków organów lub pracowników oraz osobom z którymi pracownicy pozostają w związku małżeńskim albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia albo są związani z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli zwane dalej "osobami bliskimi",
 - b) przekazywania ich majątku na rzecz ich członków, członków organów lub pracowników oraz ich osób bliskich, na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich, w szczególności jeżeli przekazanie to następuje bezpłatnie lub na preferencyjnych warunkach,
 - c) wykorzystywania majątku na rzecz członków, członków organów lub pracowników oraz ich osób bliskich na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich chyba, że to wykorzystanie bezpośrednio wynika ze statutowego celu organizacji albo podmiotu, o którym mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
 - d) zakupu na szczególnych zasadach towarów lub usług od podmiotów, w których uczestniczą członkowie organizacji, członkowie jej organów lub pracownicy oraz ich osób bliskich.
- h) Dwudzieste piąte spotkanie Zarządu odbyło się 16 grudnia 2004 r. w Warszawie.**

- 1) Zarząd dotąd otrzymał zwrotnie 7 umów i przelał dotacje (przyznaliśmy w sumie 9 grantów). W konkursie na mikrogranty przyznaliśmy 6 dotacji (Kraków, Warszawa, Białystok, Szczecin, Gdańsk, Toruń). Jak dotychczas umowę odesłała tylko Warszawa. Słubice mają kłopot z radcą prawnym, który

ma uwagi do umowy z FUPP. FUPP nie będzie zmieniać umowy pod ich kątem, raczej sami powinni załatwić sprawę przy pomocy Patrona UPP.

- 2) W związku z nowelizacją kpc (Dz. U. 04.172.1804 z 2.07.2004 o zmianie kpc i ...), która to w pkt 12) mówi o zmianie art. 87 § 1 kpc nadając następujące nowe brzmienie przepisu: „[...] oraz osoba pozostająca ze stroną w stałym stosunku zlecenia.” Zarząd zajął następujące stanowisko: Zdaniem Zarządu FUPP nowelizacja nie zmienia sytuacji prawnej UPP względem klientów, albowiem studenci nie pozostają w stosunku stałego zlecenia z klientami (klienci przychodzą z jedną sprawą i zwykle tylko raz). Temat można dodatkowo omówić z profesorem specjalistą od kpc (np. prof. Knoppek) lub zachęcić kogoś do napisania artykułu na ten temat. W ostatecznym rozrachunku należy jednak poczekać na komentarze lub orzeczenia w tym zakresie.
- 3) Zarząd postanowił wybrać nowe hasło przewodnie, do zamieszczenia na naszej stronie internetowej: „edukacja prawnicza i pomoc najuboższym”.
- 4) Zarząd przyjął informację w sprawie tłumaczenia podręcznika przez MagBer: „Tłumaczenie nie nadaje się do publikacji, zawiera dużą ilość polonizmów, błędów stylistycznych i nieadekwatnej terminologii prawniczej. Praktycznie na każdej stronie znajduje się kilka poważnych usterek, a czasem błędy leksykalne (np. *jawny* jako *secret*; *wolno* jako *not allowed*, etc.). Oceniamy, że doprowadzenie tekstu do poprawnej postaci wymaga poprawy więcej niż połowy zdań, co praktycznie oznacza przetłumaczenie od nowa. Tekst przekładu przypomina tłumaczenie sporządzone przy użyciu programu komputerowego.
Fundacja zawiadomiła MAG-BER, że tłumaczenie jest wadliwe i zwróciła się o przygotowanie nowego, proponując pomoc i konsultacje. MAG-BER odrzucił możliwość jakichkolwiek poprawek wskazując, że upłynął oznaczony w umowie siedmiodniowy termin reklamacji i odmówił prowadzenia dalszych rozmów. Zarząd Fundacji przygotował pozew, który został złożony w Sądzie Rejonowym w Warszawie. Kopia złożonego pozwu została przesłana do MAG-BER z propozycją negocjacji. W piśmie adwokackim MAG-BER podtrzymał swoje poprzednie stanowisko. W odpowiedzi Fundacja ponownie przedstawiła pełnomocnikowi MAG-BER swoje argumenty i określiła ostateczny siedmiodniowy termin do podjęcia rozmów. Termin upłynął bezskutecznie, a sąd wezwał Fundację do uzupełnienia braków pozwu m.in. przez uiszczenie opłaty w kwocie 1355 zł. Fundacja nie opłaciła pozwu wychodząc z założenia, że w każdej chwili można wystąpić z nowym powództwem i od razu je opłacić.
Obecnie trwają konsultacje, które mają na celu sprawdzenie strategii po raz ostatni, zanim Fundacja zaryzykuje kwotę wpisu oraz dalszych kosztów postępowania.
- 5) Na zapytanie Prof. Pisulińskiego w sprawie ochrony danych osobowych w klinikach otrzymaliśmy opinię Celiny Nowak, która pracowała kiedyś w

GIODO i jest autorem rozdziału na ten temat w naszym podręczniku. Zarząd postanowił, że odpowiedź dla Prof. Pisulińskiego ustnie przekaże Filip W. i będzie się ona opierać na założeniu, że pytanie zadane przez FUPP do GIODO może przynieść więcej szkody niż pożytku, a jednocześnie poradnie nas nie upoważniły do tego aby się tym tematem zajmować (zwłaszcza w kontekście prawdopodobnej niekorzystnej odpowiedzi). Jak na razie więc UPP powinny „stracić się nie budować baz danych”, a o ostatecznej decyzji postanowimy po konsultacji z Radą FUPP. Przygotowując się do tej rozmowy Filip W. zwróci się z prośbą o wydanie opinii prawnej na powyższy temat przez Prof. Barta i Prof. Markiewicza (jeśli będzie konieczne opłacenie tej opinii to najpierw Zarząd postanowi czy jest gotów ponieść dany wydatek).

- 6) Zarząd jednogłośnie podjął uchwałę nr 15/2004 o rekomendowaniu uznania zgodności działalności UPP we Wrocławiu na najbliższym posiedzeniu Rady Fundacji.
- 7) W Rzeczpospolitej dotychczas ukazał się artykuł o pracy pro bono kancelarii prawnych i artykuł na temat pracy pro bono prawników w ramach działalności NGO'ów. Na początku grudnia ukazał się artykuł anonsujący Konkurs. Kolejny artykuł ukaże się jeszcze przed Świętami.
W celu promocji konkursu zostały wysłane ogłoszenie na następujące listy mailowe:
 - kliniki (143 zapisanych),
 - organizacje poradnicze (41 zapisanych),
 - elsa poland (261 zapisanych),
 - seniorzy elsa poland (101 zapisanych),
 - znajomi prawnicy i organizacje (około 50).Ponadto informacja poszła do: gazety wyborczej, metro, metropol, polskie radio, wprost, polityka, newsweek, gazeta prawna, przekroj, tvn, radio kolor, radio pin, pap. Negocjujemy jeszcze z Gazetą Prawną, aby coś więcej napisali oraz z Biurem RPO aby umieścili informację o Konkursie na swojej www. Zarząd polecił dodatkowo wysłanie faksów do ORA i OIRP oraz do klinik z prośbą o zawieszenie plakatów oraz poinformowanie gazet lokalnych
- 8) UPP w Krakowie jest zainteresowana współpracą z FUPP przy wydawaniu kolejnych numerów czasopisma „Klinika”. Oferta FUPP jest następująca:
 - czasopismo będzie możliwie tanie
 - wydawane będzie głównie na www oraz drukowane ok. 100 sztuk wysyłki obowiązkowej i do klinik (sugerowana cena za sztukę to około 10 zł),
 - publikacja byłaby recenzowana przez ogólnopolskie kolegium redakcyjne składające się z członków Rady FUPP,
 - UJ odpowiadałby za redakcję i druk,
 - FUPP dofinansowałaby publikację.Zarząd FUPP oczekuje przedstawienia oferty finansowej dalszego wydawania czasopisma Klinika na powyższych zasadach

III. Sprawozdanie z działalności Rady

1. Skład Rady FUPP:

1. Łukasz Bojarski – Przewodniczący
2. Prof. Eugeniusz Bojanowski
3. Jakub Boratyński
4. Dr Jerzy Ciapała
5. Prof. Maria Dragun-Gertner
6. Dr Wojciech Dziedziak
7. Katarzyna Guzenda
8. Katarzyna Hebda
9. Prof. Małgorzata Król
10. Magdalena Olczyk
11. Dr Justyn Piskorski
12. Dr Andrzej Sakowicz
13. Prof. Maria Szewczyk
14. Marcin Szyguła
15. Prof. Eleonora Zielińska

2. Uchwały 3-go Zwyczajnego Posiedzenia Rady Fundacji:

Podczas III Zwyczajnego Posiedzenia Rady Fundacji, które odbyło się w dniu 3 kwietnia 2004 roku członkowie Rady zebrani w siedzibie Fundacji, podjęli następujące uchwały zgodne z przedstawionym porządkiem obrad.

Posiedzeniu Rady Fundacji przewodniczył Łukasz Bojarski - Przewodniczący Rady.

Uchwała nr 1.

Uchwała w sprawie przyjęcia **sprawozdania z działalności Fundacji w 2003 r** (§ 13 pkt 6).

Uchwała nr 2.

Uchwała w sprawie **zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego** Fundacji za 2003 r. (§ 13 pkt 6).

Uchwała nr 3.

Uchwała w sprawie udzielenia **absolutorium członkom Zarządu** z wykonywanych przez nich obowiązków w 2003 r. (§ 13 pkt 6).

Uchwała nr 4.

Uchwała w sprawie wyboru Zarządu Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych (§ 19 ust.3).

Uchwała nr 5.

Uchwała w sprawie wyboru Prezesa Zarządu Fundacji (§ 19 ust.3).

Uchwała nr 6.

Uchwała w sprawie **przyjęcia rocznego planu działania** Fundacji w 2003 r.

Uchwała nr 7.

Uchwała w sprawie **przyjęcia rocznego planu finansowego** Fundacji (§ 13 pkt 5).

Uchwała nr 8.

Uchwała w sprawie wysokości funduszu wynagrodzeń pracowników zatrudnionych przez Zarząd (§ 13 pkt 8).

Uchwała nr 9.

Uchwała w sprawie stwierdzenia zgodności działalności ze Standardami Fundacji Academia Iuris (§ 27 pkt 2).

Uchwała nr 10.

Uchwała o stwierdzeniu nie zgodności działalności Uniwersyteckiej Poradni Prawnej we Wrocławiu ze Standardami.

Uchwała nr 11.

Uchwała w sprawie stwierdzenia zgodności działalności ze Standardami Koła Naukowego Studencka Poradnia Prawna przy Collegium Polonicum w Słubicach (§ 27 pkt 2).

IV. Zbiorcze sprawozdanie z działalności studenckich poradni prawnych w roku akademickim 2003/2004

Poniżej prezentujemy dane statystyczne za rok akademicki 2003/2004, zebrane z 17 studenckich poradni prawnych.

Białystok - Uniwersytet w Białymstoku
Białystok - Wyższa Szkoła Adminis. Publicznej
Gdańsk - Uniwersytet Gdański
Katowice - Uniwersytet Śląski
Kraków - Uniwersytet Jagielloński
Lublin - Katolicki Uniwersytet Lubelski
Lublin - Uniwersytet Marii Skłodowskiej-Curie
Łódź - Uniwersytet Łódzki
Opole - Uniwersytet Opolski
Poznań - Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
Rzeszów - Uniwersytet Rzeszowski
Słubice - Collegium Polonicum
Szczecin - Uniwersytet Szczeciński
Toruń - Uniwersytet Mikołaja Kopernika
Warszawa - Fundacja Academia Iuris
Warszawa - Uniwersytet Warszawski
Wrocław - Uniwersytet Wrocławski

Z spośród wyżej wymienionych 12 poradni spełnia ustanowione przez Fundację Uniwersyteckich Poradni Prawnych Standardy:

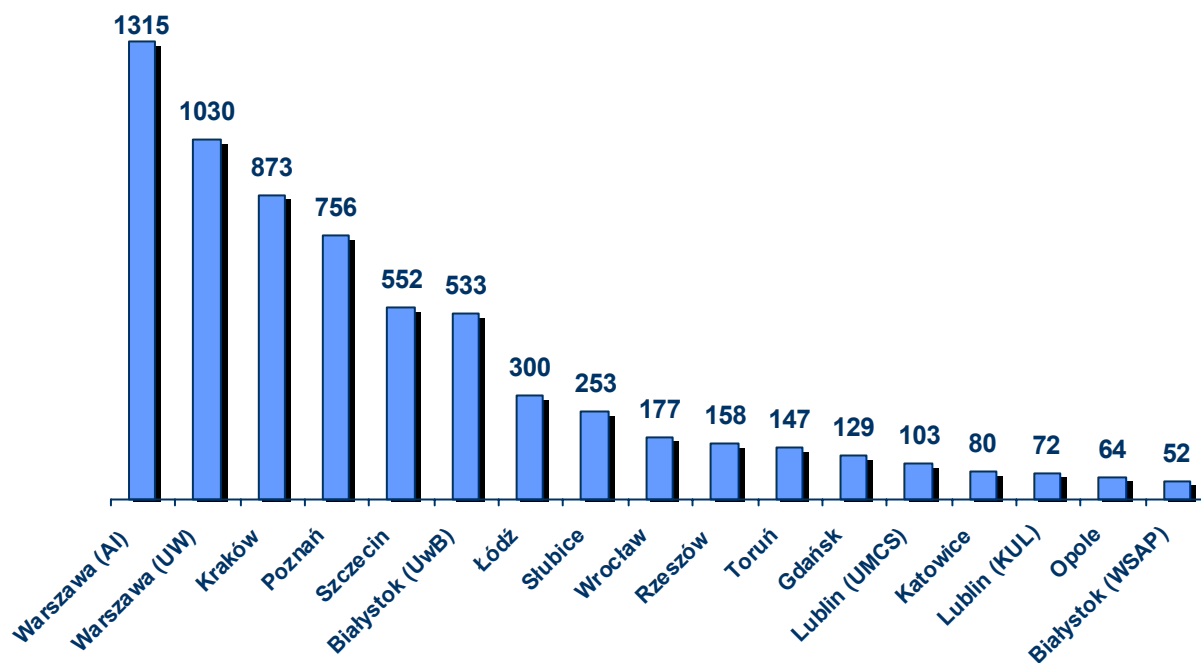
1. Studencka Poradnia Prawna w **Białymstoku (UwB)**
2. Studencka Uniwersytecka Poradnia Prawna w **Gdańsku (UG)**
3. Uniwersytecka Poradnia Prawna w **Krakowie (UJ)**
4. Uniwersytecka Poradnia Prawna w **Lublinie (KUL)**
5. Uniwersytecka Studencka Poradnia Prawna w **Lublinie (UMCS)**
6. Studencki Punkt Informacji Prawnej „Klinika Prawa” w **Łodzi (UŁ)**
7. Studencka Uniwersytecka Poradnia Prawna w **Poznaniu (UAM)**
8. Koło Naukowe Studencka Poradnia Prawna w **Słubicach (Viadrina)**
9. „Centrum Edukacji Prawnej” - Studencka Poradnia Prawna w **Szczecinie (US)**
10. Uniwersytecka Poradnia Prawna w **Toruniu (UMK)**
11. Fundacja Academia Iuris w **Warszawie (FAI)**
12. Klinika Prawna, Studencki Ośrodek Pomocy Prawnej w **Warszawie (UW)**

Poniżej prezentujemy zbiorcze dane statystyczne z 17 studenckich poradni:

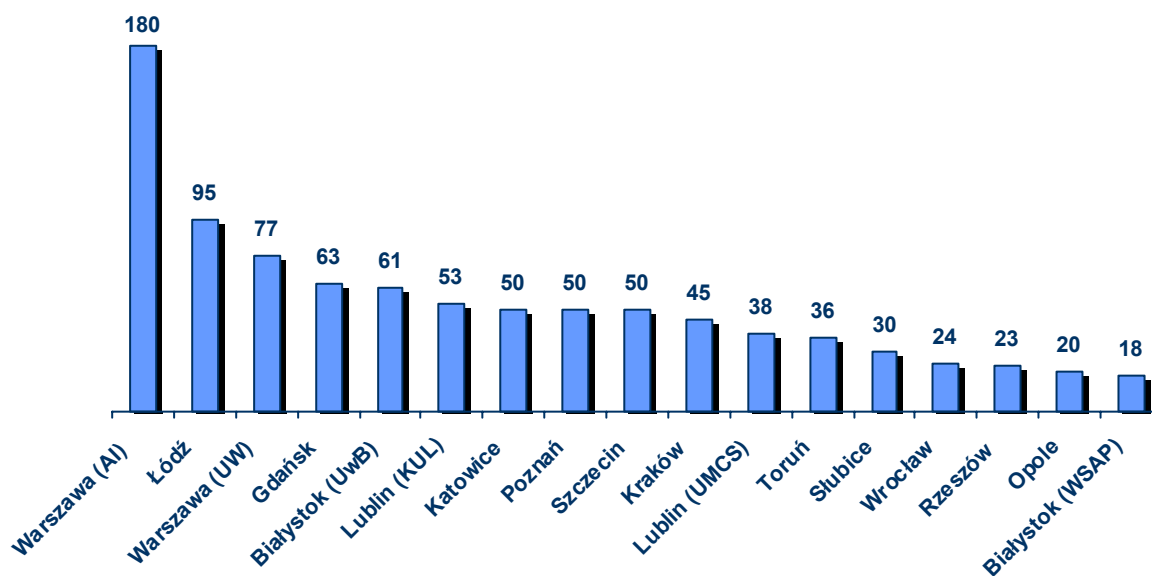
- **6596** – tyle spraw przyjęły poradnie w okresie od października 2003 do czerwca 2004;
- najwięcej – **1315** spraw przyjęła Fundacja Academia Iuris w Warszawie;
- najmniej – **52** Koło Naukowe „Centrum Informacji Administracyjnej” przy Wyższej Szkole Administracji Publicznej w Białymstoku;
- najczęściej – w **21 %** przypadków (**1408** spraw) klienci zgłaszali się do poradni o pomoc w sprawach cywilnych;
- w poradniach działało **913** studentów;

- w poradniach pracowało 109 pracowników dydaktycznych;
- jeden opiekun miał pieczę przeciętnie nad 9 studentami;
- na jednego studenta przypada przeciętnie 7 spraw.

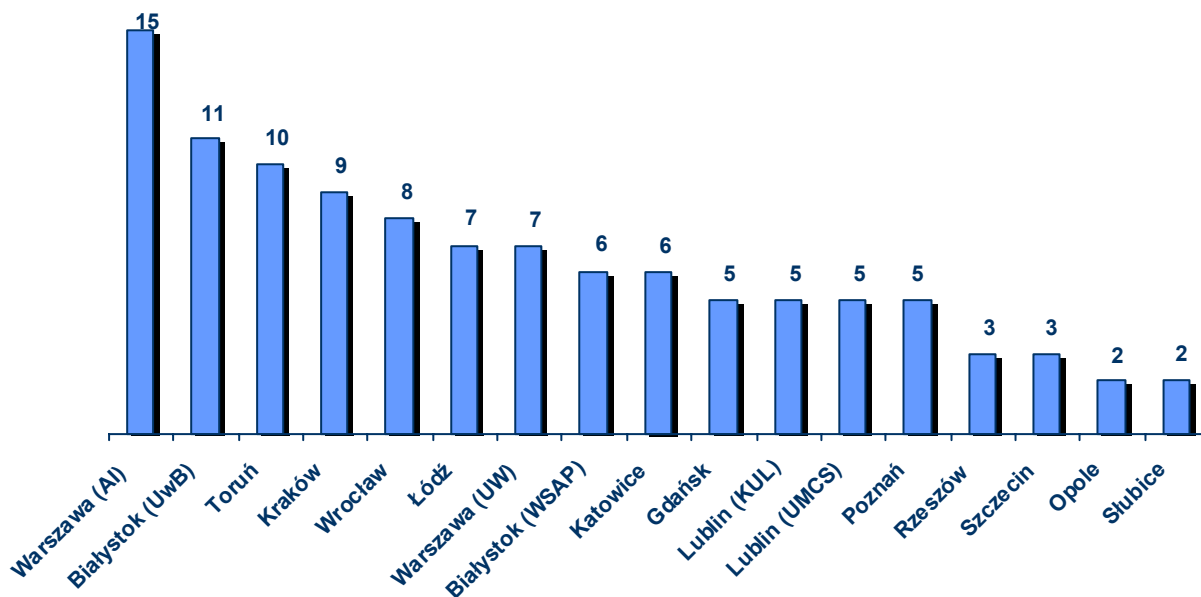
Liczba spraw rozpatrzonych w poradniach:

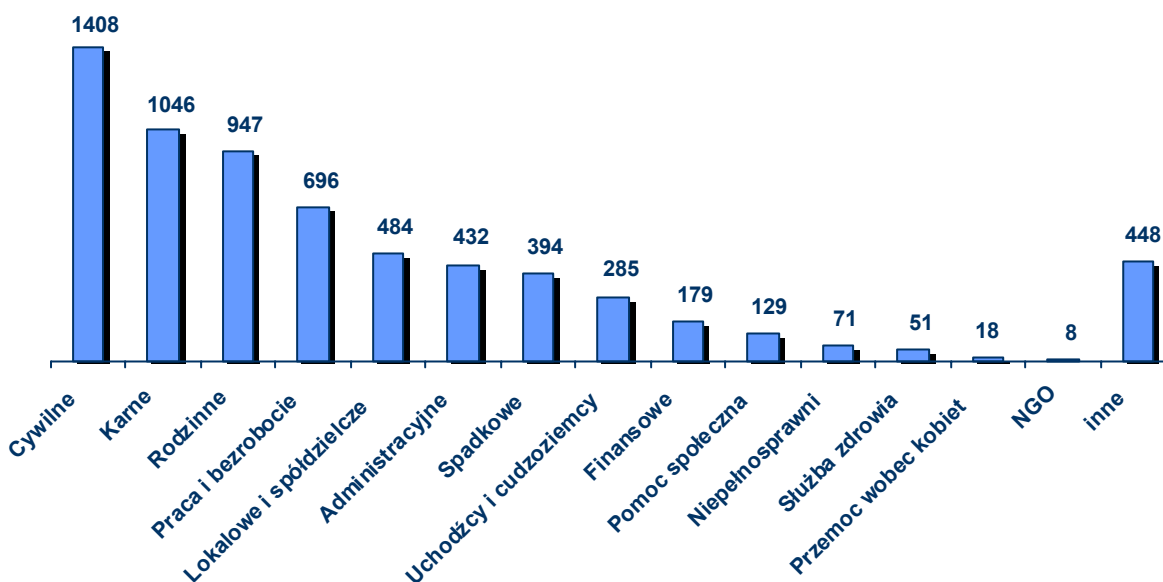
Liczba studentów pracujących w poradniach:

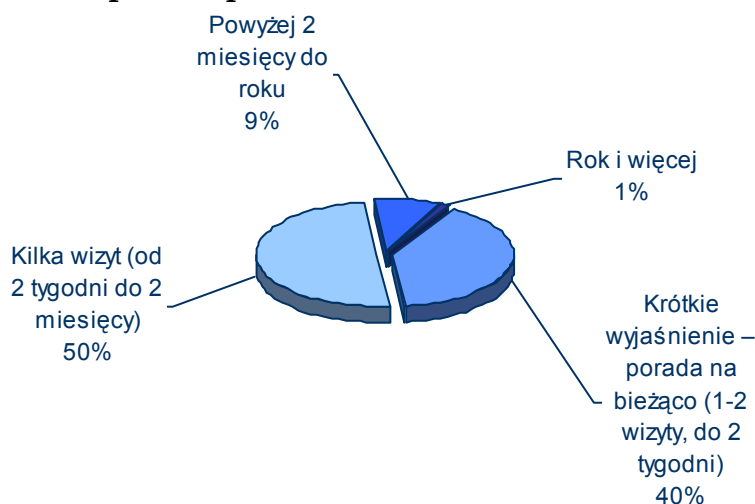
Liczba pracowników naukowych pracujących w poradniach:

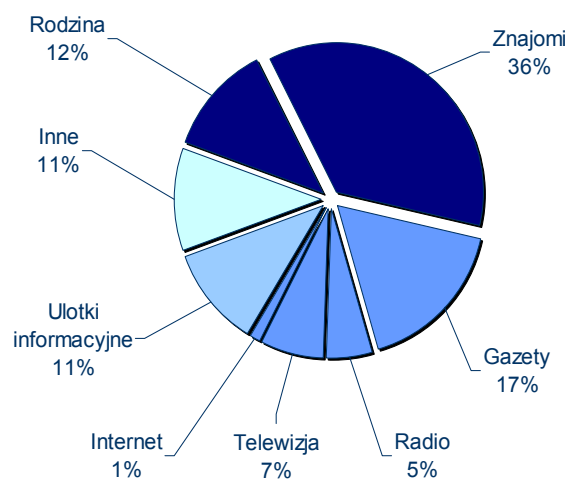
Rodzaje spraw rozpatrywanych w poradniach:

Czas rozpatrywania spraw w poradniach:

Źródło wiedzy dotyczącas poradniach:

V. Współpraca z Programem „Przeciw Korupcji” Fundacji im. S. Batorego

Jak dotychczas już pięć poradni podpisało umowy o współpracy z Programem „Przeciw Korupcji” prowadzonym przez Fundację im. Stefana Batorego. Na mocy tychże umów z Fundacji im. S. Batorego do poradni kierowane są wszystkie sprawy nie mające zabarwienia korupcyjnego, a jednocześnie wymagające udzielenia pomocy prawnej.

Część spraw przekazywanych poradniom ma jednak również aspekt korupcyjny i wówczas poradnie konsultują się z Fundacją im. S. Batorego w zakresie możliwej pomocy klientowi i przygotowują opinie prawne. Poradnie nie zdecydowały się na podejmowanie interwencji w imieniu klientów zwracających się do nich z problemami korupcyjnymi (to samo dotyczy spraw przekazywanych z Fundacji Batorego). Interwencje, więc prowadzone są jak dotąd wyłącznie przez program Przeciw Korupcji. Dzięki współpracy z Kliniką Prawa Uniwersytetu Warszawskiego studenci – wolontariusze pomagają Programowi „Przeciw Korupcji” oceniając nadchodzącą do Programu korespondencję i przygotowując wstępną analizę stanu faktycznego sprawy. Pomoc ta znacznie przyspiesza i ułatwia rozpatrywanie spraw oraz przyczynia się do udzielenia rzetelnej pomocy prawnej klientom.

Poniżej prezentujemy raportowane w sprawozdaniach z działalności poszczególnych poradni sprawy mające wątek lub pewien aspekt korupcyjny.

Sprawa nr 1 (KUL)

Gmina ogłosiła przetarg na sprzedaż trzech działek, oznaczonych odpowiednio symbolami A1,A2,A4. Działki te natomiast otaczają działkę o symbolu A3, którą od czasu wojny użytkowała klientka poradni. Przetarg ten wygrała pani R. W umowie kupna sprzedaży oznaczono trzy działki będące przedmiotem przetargu, czyli A1,A2,A4. Jednakże już w akcie notarialnym pani R. figuruje jako właścicielka czterech działek, w tym działki A3, która nie stanowiła przedmiotu przetargu i nie była oznaczona w umowie kupna sprzedaży. Akt notarialny podpisuje wójt gminy i członek zarządu. Na podstawie tego aktu pani R. uzyskuje wpis do księgi wieczystej jako właścicielka. Sprawa zyskuje rozgłos medialny, a wójt gminy przyznaje, iż pani R. stała się właścicielką działki A3 przez pomyłkę. W sprawie tej odbyło się kilka spraw sądowych, jednak żadna nie zakończyła się sukcesem dla klientki poradni.

Sprawa ta ze względu na ewidentne elementy korupcyjne została przekazana do Fundacji im. Batorego

Sprawa nr 2 (UJ)

Klient złożył zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa w związku z toczonym przez niego sporem cywilnym o zapłatę należności za pracę, którą świadczył przy odbudowie budynków znajdujących się na nieruchomości w Rabce. Nieruchomość ta należy w połowie do jego żony, a w pozostałej części do dwóch obywaterek Kanady. Roszczenie Klienta o zapłatę zostało skierowane wyłącznie do obywaterek Kanady, z którymi równocześnie spór cywilny dotyczący zwrotu nakładów na odbudowę i podziału nieruchomości toczy jego żona. Ponieważ Klient nie został dopuszczony w charakterze interwenienta ubocznego w procesie prowadzonym przez jego żonę, wytoczył odrębny

proces cywilny o zapłatę należności za pracę. Powiadomienie o popełnieniu przestępstwa w przedmiotowej sprawie dotyczyło przewlekłości postępowania sądowego przed Sądem Rejonowym w Nowym Targu i Sądem Okręgowym w Nowym Sączu, w czasie których – zdaniem Klienta – doszło do praktyk korupcyjnych. Podstawą podjęcia śledztwa w sprawie przez Prokuraturę Rejonową w Miechowie było uwzględnienie skargi Klienta, którą wniósł on za pośrednictwem Posła na Sejm RP Zbigniewa Wassermana do Sądu Apelacyjnego w Krakowie. Ten dopatrzwszy się możliwości zachodzenia praktyk korupcyjnych w postępowaniu, zwrócił się do prokuratury o wyjaśnienie sprawy. Śledztwo prowadzone przez Prokuraturę Rejonową w Miechowie zostało umorzone postanowieniem z dnia 30.09.2003 roku w związku z faktem, że nie dopatrzone się realizacji znamion przestępstwa z art. 231§2 k.k. przez sędziów referentów prowadzących sprawę cywilną Klienta. Klient złożył na przedmiotowe postanowienie zażalenie, które nie zostało uwzględnione przez Prokuraturę Okręgową w Krakowie bowiem utrzymała ona zaskarżone postanowienie w mocy. W związku z wyłączeniem się wszystkich sędziów we właściwym do rozpoznania sprawy Sądzie Rejonowym w Nowym Targu, Sąd Okręgowy w Nowym Sączu przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w Miechowie. Obecnie sprawa karna jest na etapie rozpoznania zasadności wydanego przez prokuraturę postanowienia o umorzenia śledztwa przez Sąd Rejonowy w Miechowie. Pierwsze posiedzenie w tej kwestii miało odbyć się 10 maja 2004 roku. Na skutek wniosku Klienta (pobyt w szpitalu) zostało ono odroczone na termin dwóch miesięcy.

Działania podjęte przez Sekcję karną UPP: Powyższa sprawa została, na mocy porozumienia o współpracy, przekazana do Fundacji Batorego w Warszawie, w celu jej dalszego monitorowania przez Fundację w ramach prowadzonego przez nią Programu Przeciw Korupcji.

Sprawa nr 3 (UW)

Do Kliniki zgłosił się klient ze sprawą spadkową dot. nabycia nieruchomości. Postępowanie sądowe było w toku. Udzielono mu porady z zakresu prawa cywilnego opisującej zasady przekazania gospodarstwa rolnego w zamian za rentę. Po jakimś czasie klient przesłał ponownie list do Kliniki. Okazało się, iż skorzystał również – niezależnie – z porady Kliniki UMCS. Studenci lubelscy udzieli mu porady analogicznej do studentów warszawskich. Jednakże sąd wydał wyrok sprzeczny z obowiązującym stanem prawnym. Wyrok ten został utrzymany w mocy przez sąd wyższej instancji. W tej sytuacji istnieje podejrzenie, że doszło w ramach tego postępowania do zachowań korupcyjnych. Klienta skierowano do Programu przeciw korupcji w Fundacji Batorego.

VI. Program monitoringu luk oraz nieścisłości w systemie prawa

W ramach okresowych sprawozdań poradnie przedstawiają także sprawy, w których zaobserwowały błędy ustawodawcy czy też luki w prawie. Poniżej prezentujemy opisane tego typu zagadnienia:

Sprawa nr 1 (UwB)

„Naciąganie na wygraną”

Klientka od października 2003 r. otrzymywała od przedsiębiorstwa X pisma informujące o wygranej, były to ulotki, certyfikat przyznania, dokument gwarancji wypłaty, program identyfikacji zwycięzcy, z których wynikało, iż po wykonaniu telefonu, zwycięzca otrzyma 270 tys. zł. Zainteresowana tym Klientka zareagowała, zgodnie z instrukcją, dzwoniąc pod wskazany numer. Zamiast wygranej Klientka musiała zapłacić wysoki rachunek telefoniczny. Od tamtej pory, co tydzień, otrzymuje kolejne zawiadomienia o wygranych, także od innych spółek, ma już tego dosyć. Klientka chciałaby dowiedzieć się jakie prawa jej przysługują w takiej sytuacji?

W takich sprawach brakuje środków prawnych, które zapewniłyby szybką i skuteczną i ochronę przed nachalnym przysyłaniem informacji, ulotek wprowadzających w błąd, oraz zasypywaniem skrzynki pocztowej.

Podstawowym sposobem na nachalnych nadawców jest bierność adresatów, czyli nie korzystanie z nadsyłanych ofert. Innym wyjściem będzie skierowanie do podmiotów wysyłających pisma z żądaniem o zaprzestaniu ich wysyłania oraz nie przekazywania danych osobowych adresatów innym podmiotom. Istnieje także możliwość skierowania pisma do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych z żądaniem podjęcia czynności w celu zakazu przetwarzania danych osobowych zainteresowanych oraz ochrony takich danych. Klientka może zwrócić się także o pomoc do organizacji, które zajmują się pomocą konsumentowi np.: Federacja Praw Konsumenta, Powiatowy Rzecznik Praw Konsumenta itp.

Generalnie wypada stwierdzić, że w podobnych sprawach brakuje skutecznych i szybkich sposobów na rozwiązanie opisywanego problemu. Wynika to z faktu, iż brakuje takich regulacji prawnych, które zapewniłyby ochronę przed nieuczciwymi praktykami handlowymi (np. wprowadzanie w błąd klienta przez wysyłanie nieprawdziwych informacji o wygranych).

Sprawa nr 2 (UwB)

„Dostęp do informacji publicznej”

Klient jest redaktorem naczelnym jednej z lokalnych gazet. Od stycznia 2003 r. występował do burmistrza miasta z prośbą o udostępnienie informacji dotyczących zarobków radnych miasta, burmistrza, sekretarza, skarbnika, radcy prawnego, dyrektora Przedsiębiorstwa Komunalnego, a także informacji na temat pieniędzy przyznanych przez gminę stowarzyszeniom i organizacjom działającym w mieście. Wielokrotnie wnosił również o przedstawienie mu wykazu zaciągniętych przez

gminę kredytów i pożyczek. Informacje posłużyć miały do napisania artykułu w gazecie. Burmistrz miasta jednakże albo w ogóle nie odnosił się do pisemnych wniosków redaktora albo w odpowiedzi cytował przepisy ustawy, na którą Klient, wnosząc pismo sam się powoływał. Wreszcie w odpowiedzi na ostatnie pismo zaproponował udostępnienie dziennikarzowi informacji, o które wnioskował, ale po pokryciu kosztów ich przetworzenia. Koszty oszacowano na ok. 4-7 tys. zł. Klient, czując swą bezsilność wobec władz gminy w dniu 28.10.2003 r. skierował sprawę do Sądu i drogą cywilną próbował wymusić udzielenie mu danych. W dniu 11.11.2003r. Sąd Rejonowy w Białymstoku postanowieniem odrzucił pozew, uznając się jednocześnie niewłaściwym w sprawie. Klient skierował do Poradni następujące pytania:

1. W jaki sposób i na jakiej podstawie można domagać się od burmistrza miasta udzielenia w/w informacji? O udostępnienie jakich informacji można wnosić?
2. Czy w razie odmowy udzielenia takich informacji istnieje możliwość ukarania urzędnika?

Klient ma prawo domagać się od burmistrza miasta udostępnienia informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne. Prawo to przyznają mu wprost: art. 61 Konstytucji RP, ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. Nr 112, poz. 1198), art. 4 i 11 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. prawo prasowe (Dz.U. Nr 5, poz. 24 ze zm.), a także pośrednio – w odniesieniu do zasady jawności kodeks postępowania administracyjnego i art. 24 h ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. Nr 142, poz. 1591 t.j.).

Organy samorządu terytorialnego mają obowiązek udostępniania obywatelom dokumentów wynikających z wykonywanych przez te jednostki zadań publicznych i udzielania im informacji. Odmowa udzielenia takich informacji może nastąpić jedynie ze względu na ochronę tajemnicy państwowej i służbowej oraz innej tajemnicy chronionej ustawą – m. in. również ustawą z dnia 22 stycznia 1999 r. o dostępie do informacji niejawnych (Dz.U. Nr 11, poz. 95). Dopuszcza się ponadto publikowanie informacji oraz danych dotyczących prywatnej sfery życia osoby, jeżeli związane jest to bezpośrednio z jej działalnością publiczną. Informacja na temat wysokości wynagrodzenia pracowników gminy np. wójta, burmistrza i ich zastępców nie należy wyłącznie do sfery ich prywatności, gdyż wiąże się z ich funkcją publiczną. Prawo prasowe nakłada obowiązek ujawniania takich informacji nie tylko na organy państwowe, ale także na przedsiębiorstwa państwowe i inne jednostki organizacyjne, a w zakresie działalności społeczno – gospodarczej także na organizacje społeczne, organizacje spółdzielcze i osoby prowadzące działalność na własny rachunek.

Organizacje społeczne (w tym m.in. stowarzyszenia) zobowiązane są do udzielenia informacji tylko w odniesieniu do zadań zleconych im w sferze administracji lub innej, podobnej działalności publicznej. Dane na temat zasobów finansowych stowarzyszenia należą do zakresu informacji, które prezes stowarzyszenia może podać (może, ale niekoniecznie nie jest do tego zobowiązany).

W zakresie dostępu do informacji publicznej najważniejsze jest wyegzekwowanie stosowania tych przepisów, co obecnie jest trudne do zrealizowania. Głównym powodem jest niedoinformowanie urzędników o

konieczności udzielenia informacji publicznej zainteresowanemu lub brak dobrej woli w udzieleniu takiej informacji.

W przypadku, gdy urzędnik uchyla się od udzielenia informacji publicznej istnieje możliwość ukarania go. W art. 23 ustawy o dostępie do informacji publicznej przewidziano w odniesieniu do takiej osoby możliwość nałożenia grzywny, orzeczenia kary ograniczenia wolności oraz pozbawienia wolności do roku.

Sprawa nr 3 (UwB)

„Ustawowy dodatek 203 zł”

W bieżącym roku akademickim wpłynęło kilka spraw pracowników szpitali, którzy na podstawie wyroków sądowych otrzymali należności tytułem ustawowych dodatków na podstawie tzw. ustawy 203 zł. Ściągnięte należności przez komornika zostały im wypłacone w kwocie brutto, czyli bez potrącenia zaliczek na podatek dochodowy i składek na ubezpieczenie społeczne. W takiej sytuacji obowiązek zapłacenia składek w pełnej wysokości spoczął tylko na pracodawcy, który wpłacał także połowę wysokości składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, czyli w tej części, w jakiej nie był zobowiązany. Następnie dyrektorzy szpitali występowali do pracowników o zwrot tej części składek, pracownicy nie wiedzą jak się zachować, czy faktycznie muszą zwracać część należności zasądzonych przez sąd i w jakiej wysokości. Należy zwrócić uwagę także na to, iż sądy przyznają w orzeczeniach wynagrodzenie w kwocie brutto, które nie jest pojęciem ustawowym. Niniejszy kazus wskazuje niektóre możliwe rozwiązania tego niezwykle ważnego praktycznie zagadnienia ze względu na wielość takich orzeczeń w skali ogólnokrajowej.

Klientka wystąpiła przeciwko Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej im. J. Śniadeckiego w Białymstoku o zapłatę. Na podstawie wyroku z dnia 10 października 2003 r. zasądzono jej kwotę 3 587,94 zł brutto tytułem trzynastek za 2000 i 2001 r. Należność w całości została wyegzekwowana przez komornika. W dniu 13 stycznia 2004 r. Klientka otrzymała pismo od pracodawcy, wzywające ją do zapłaty kwoty 904,63 zł, stanowiącej część składek na ubezpieczenie społeczne oraz składki zdrowotnej, które opłacił sam pracodawca. Ze względu na to, że składki zostały opłacone jedynie z własnych środków pracodawcy, domaga się on zwrotu poniesionych wydatków na ubezpieczenie. Klientka skierowała do Poradni następujące pytania:

1. Czy sąd postąpił słusznie, zasądzając wynagrodzenie w kwocie brutto, czy też powinien zasądzić kwotę netto ?
2. Czy Klientka jest zobowiązana do zwrotu pracodawcy składek odprowadzonych przez niego na ubezpieczenie społeczne ?

Wynagrodzenie należy się pracownikowi w takiej wysokości, jak określona to umowa o pracę lub odrębne przepisy. Świadczenie to stanowi całość, gdy obejmuje również tą część, którą pracodawca może lub ma obowiązek potrącić lub odliczyć. Pojęcie wynagrodzenia „brutto” nie występuje w przepisach prawa pracy i ma znaczenie przede wszystkim praktyczne. Znaczenie potoczne ma także wynagrodzenie „netto”, które jest rozumiane jako część wynagrodzenia za pracę wypłacona pracownikowi po dokonaniu odliczeń przez pracodawcę na podstawie odrębnych przepisów (np. składki na ubezpieczenie społeczne, zaliczki na podatek dochodowy). Zasądzenie całego wynagrodzenia, obejmującego wymienione

odliczenia jest konsekwencją uwzględnienia powództwa o zapłatę. Sąd postąpił słusznie, zasądając na rzecz Klientki wynagrodzenie „brutto”.

W związku z tym, iż sąd przyznał wynagrodzenie „brutto”, nie potrącając należności na składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne, pracodawca jako płatnik był zobowiązany do odprowadzenia składek wyłącznie z własnych środków. Pracodawca jako płatnik składek jest zobowiązany do potrącenia z wynagrodzenia pracownika kwoty w wysokości połowy składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe. W praktyce orzeczniczej wynagrodzenie jest zasądzone w kwocie „brutto”, oznacza to że w wysokości bez potrącenia kwoty na ubezpieczenie społeczne. W takiej sytuacji pracodawca samodzielnie musi opłacić składki na ubezpieczenie, nawet w tej części w jakiej nie jest zobowiązany. Kodeks pracy nie przewiduje regulacji, która byłaby podstawą do ściągnięcia takiej „nadpłaty”, z punktu widzenia pracownika jest to bowiem świadczenie nienależne. Pracodawca może wystąpić z roszczeniem o zwrot należności na podstawie przepisów kodeksu cywilnego o bezpodstawnym wzbogaceniu. Zgodnie z art. 405 k.c. ten, kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową (Klientka) kosztem innej osoby (pracodawca), obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to było niemożliwe do zwrotu jej wartości. Jednakże nie można żądać zwrotu świadczenia, jeżeli jego wypłata czyni zadość zasadom współżycia społecznego (art. 411 pkt 2 k.c.), a także wówczas, gdy ten, kto korzyść uzyskał, zużył ją lub utracił w taki sposób, że nie jest już wzbogacony, chyba że wyzbywając się korzyści lub zużywając ją powinien liczyć się z obowiązkiem jej zwrotu (art. 409 k.c.). Biorąc pod uwagę powyższy stan faktyczny Klientka może:

- dobrowolnie zwrócić pracodawcy uiszczone na ubezpieczenie społeczne składki lub
- w razie wstrzymania się z wypłatą i wystąpienia pracodawcy z powództwem cywilnym o zwrot wpłaconych składek, w drodze ugody sądowej może zaproponować zapłatę całości lub też części składek.

Sprawa nr 4 (UJ)

- a) Poradnia zauważyła dalsze istnienie problemu z przeglądaniem akt sądowych. Studentka będąc w sądzie w styczniu chciała przejrzeć akta w Sądzie Rejonowym w Krakowie, powołując się na pismo Rzecznika Praw Obywatelskich do prezesów sądów, jednak Panie w sekretariacie stwierdziły, iż o żadnym takim piśmie nie wiedzą. Teraz studentka wróciła do Sądu z sygnaturą wskazanego pisma. Potrzebna była jednak w tej sprawie interwencja u przewodniczącego wydziału.
- b) Problem ten odnosi się do art.9 i 525 k.p.c. oraz §108 regulaminu wewnętrznego urzędowania sądów.
- c) Problem w zasadzie został już rozwiązany wspomnianym pismem obecnie istnieje jeszcze potrzeba rozpowszechnienia go wśród sędziów i pracowników sądów.

Sprawa nr 5 (UJ)

- a) Sędzia odmówił studentce pozostania na sali rozpraw jako osoby zaufania w sprawie rozpoznawanej przy drzwiach zamkniętych, choć klientka wносиła o ustanowienie studentki osobą zaufania. Na to zarządzenie sędziego nie ma środka zaskarżenia. Dodać należy, że sytuacja była dość poważna, gdyż przeciwnik klientki był reprezentowany przez pełnomocnika z wyboru.

- b) Problem ten odnosi się do art. 154 k.p.c.
- c) Wskazane zmiany dotyczyłyby wprowadzenia w takiej sytuacji konieczności wydania przez sędziego orzeczenia sądowego, od którego stronie służyłby środek zaskarżenia.

Sprawa nr 6 (U)

- a) Do poradni zgłosił się Klient obwiniony o popełnienie wykroczenia drogowego. Przeciwko niemu skierowano do Sądu Grodzkiego wnioski o ukaranie za popełnienie wykroczenia drogowego. Klient chciał, aby przed sądem reprezentował go obrońca. Złożony przez niego wniosek o przyznanie obrońcy z urzędu z jednoczesnym zwolnieniem od kosztów jego ustanowienia został przez przewodniczącego Wydziału Grodzkiego rozpatrzony negatywnie. Klient twierdził, iż nie stać go na ponoszenie kosztów związanych z opłaceniem obrońcy z wyboru.
- b) Art. 24§1 kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia (kpw).
- c) W świetle tego przepisu, obrońcą w postępowaniu wykroczeniowym może być jedynie podmiot kwalifikowany. Regulacja taka wydaje się nieuzasadniona, bowiem charakter takich spraw nie jest z reguły na tyle skomplikowany, by wymagał w każdym wypadku udziału podmiotu kwalifikowanego w roli obrońcy skazanego. Takie zawężenie może prowadzić do tego, że w rzeczywistości obwiniony, którego nie stać na opłacenie usług zawodowego pełnomocnika, zmuszony jest zrezygnować z jego ustanowienia. Tym samym stanowi to ograniczenie jego prawa do należytej obrony.
Tymczasem do pełnienia roli obrońcy w postępowaniu wykroczeniowym często nie jest wymagana bardzo obszerna znajomość przepisów prawa, co uzasadnia postulat, by rolę taką mógł pełnić również inny przedstawiciel obwinionego, nie będący adwokatem, ani radcą prawnym. Rolę taką z powodzeniem mógłby pełnić np. student poradni prawnej. Jednakże brzmienie cytowanego powyżej przepisu nie pozwala studentom poradni na pełnienie takiej funkcji.
Dlatego też uzasadniony wydaje się postulat zmiany niniejszego przepisu poprzez rezygnację z wymogu, by obrońcą obwinionego w sprawach wykroczeniowych był jedynie adwokat, albo radca prawny i dopuszczenie do występowania w tej roli również innych podmiotów.

Sprawa nr 7 (U)

- a) Poradnia zauważyła przypadki przewlekłości postępowania. W jednej ze spraw sąd nie rozpoznał wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych przez rok. Pierwsza rozprawa odbyła się dwa i pół roku po wniesieniu pozwu.
- b) Problem odnosi się do przepisu art. 45 Konstytucji.
- c) Zasygnalizowano istnienie problemu Rzecznikowi Praw Obywatelskich.

Sprawa nr 8 (U)

- a) Siostra klientki nabyła nieruchomości na podstawie ustawy uwłaszczeniowej z 1971 roku (nieformalna umowa dożywocia). Wcześniej nieruchomości należała do ojca klientki. Ojciec sporządził testament, w którym rozrządził wszystko na rzecz klientki. Klientka miała podstawy by sądzić, iż nabycie przez siostrę nieruchomości mogło odbyć się w sposób sprzeczny z prawem. By to sprawdzić klientka chciała

przejrzeć akta księgi wieczystej. Odmówiono jej dostępu argumentując, iż wgląd do akt mają tylko notariusz, właściciel i adwokat.

- b) Problem odnosi się do interpretacji art. 36 (1) ust. 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece.
- c) Problem wymaga zmian interpretacji przepisów. Zasadne wydaje się być skierowanie pisma do prezesa sądu.

Sprawa nr 9 (U)

- a) Obywatel turecki - Ibrahim Akkaya, posiadający prawo stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej został zatrzymany w Krakowie dnia 17 sierpnia 2000 w związku z zarzutem działania w zorganizowanym związku przestępczym zajmującym się przemytem narkotyków. W stosunku do podejrzanego zastosowano środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania.

Akt oskarżenia w niniejszej sprawie wpłynął do Sądu Okręgowego w Koszalinie Wydział II Karny 18 czerwca 2001 roku. Zarzucał on ośmiu osobom, w tym Ibrahimowi Akkaya, że w okresie od października 1999 roku do co najmniej maja 2000 roku na terenie Turcji, Mołdawii i Polski brali udział w związku przestępczym mającym na celu dokonywanie przemytu i obrotu heroiną pomiędzy Turcją i Mołdawią a innymi państwami zachodnioeuropejskimi. Ponadto oskarżonemu został postawiony zarzut nakłaniania jednego ze współoskarżonych na terytorium Turcji do przewiezienia narkotyków do Holandii oraz wprowadzanie do obrotu znacznych ilości środków odurzających w postaci 20 kg heroiny tj. o przestępstwa zakwalifikowane jako czyny z art. 43 ust 1 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 1997 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. nr 75, poz. 468) i art. 258§1 k.k.

Pierwsza rozprawa w postępowaniu głównym przed sądem I instancji odbyła się 27 maja 2002 roku, zaś wyrok w sprawie zapadł 29 listopada 2002. Na jego mocy oskarżony Ibrahim Akkay został skazany za przedmiotowe przestępstwa na karę łączną w wysokości 6 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Ponieważ oskarżony konsekwentnie zaprzeczał, aby popełnił zarzucany mu czyn, 23 maja 2003 roku została złożona przez jego obrońcę z urzędu apelacja podnosząca zarówno błędy w ustaleniach faktycznych jak i obrazę prawa procesowego przez naruszenie wyrażonej w art. 7 k.p.k zasady swobodnej oceny dowodów. Ponad to skarżący zarzucił wyrokowi obrazę prawa materialnego poprzez przyjęcie, że oskarżony działał w związku przestępczym, o którym mówi art. 258 k.k. jak i przez przyjęcie, że zachowanie oskarżonego wyczerpuje znamiona art. 43 ust 1 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 1997 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. nr 75, poz. 468). Według poglądu wyrażonego w apelacji przez skarżącego przepis ten dotyczy wyłącznie wprowadzania środków odurzających na terytorium RP, tymczasem oskarżony miał je wprowadzać przede wszystkim do obrotu za granicą. Skarżący powołał tu Uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 30 lipca 2002 roku (I KZP 19/2002), w której SN przyjął, że art. 42 ust 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 1997 roku o przeciwdziałaniu narkomanii dotyczy tylko transferu środków odurzających przez granicę Rzeczypospolitej Polskiej. Od wyroku apelację złożył również prokurator żądając podwyższenia kary w stosunku do Ibrahima Akkaya do 7 lat pozbawienia wolności.

Pierwsza rozprawa apelacyjna przed Sądem Apelacyjnym w Gdańsku Wydział II Karny odbyła się 14 listopada 2003 roku. W związku z wyłonieniem się zagadnienia prawnego wymagającego zasadniczej wykładni ustawy Sąd Apelacyjny w trybie art. 441 k.p.k. zwrócił się do Sądu Najwyższego z pytaniem prawnym dotyczącej powyższej kwestii. 21 lutego 2004 roku Sąd Najwyższy w składzie trzech sędziów postanowił przekazać pytanie prawne do rozstrzygnięcia powiększonemu składowi tego sądu. Uchwała Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego w powyższej kwestii ma zapaść w czerwcu tego roku.

Wobec oskarżonego Ibrahim Akkaya przez cały czas postępowania przygotowawczego i sądowego, zarówno w I jak i II instancji jest stosowany środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania. Tak, więc od dnia 17 sierpnia 2000 roku do dnia dzisiejszego Ibrahim Akkaya pozostaje tymczasowo aresztowany w sytuacji, gdy w stosunku do jego osoby nie zapadł prawomocny wyrok skazujący. W ostatnim postanowieniu o przedłużeniu stosowania tymczasowego aresztowania z dnia 10 grudnia 2003 roku, które zostało wydane przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku Wydział II Karny okres stosowania środka zapobiegawczego postanowiono przedłużyć do dnia 28 kwietnia 2004 roku. Wobec faktu, że odpowiedź na pytanie prawne skierowane do Sądu Najwyższego ma zapaść dopiero w czerwcu tego roku wszystko wskazuje na to, że ponownie zostanie podjęte postanowienie o przedłużeniu stosowania tymczasowego aresztowania wobec Ibrahima Akkaya.

Na marginesie należy podnieść, że – jak wynika z wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie i postanowienia Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 10 grudnia 2004 roku o przedłużeniu stosowania tymczasowego aresztowania – środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania jest w tej sprawie stosowany również przynajmniej w stosunku do trzech innych współoskarżonych mianowicie Pawła Stadnika, Mirosława Garlickiego oraz Rafała Sajdaka. Tymczasem nieprawomocnym wyrokiem sądu I instancji w stosunku do tych oskarżonych wymierzono jeszcze krótsze kary pozbawienia wolności. W stosunku do pierwszych dwóch karę 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, zaś w stosunku do tego ostatniego karę 6 lat pozbawienia wolności.

- b) Dostrzeżone luki i nieprawidłowości w przepisach: Art. 41 ust 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej zapewnia każdej jednostce przebywającej na terytorium naszego kraju wolność osobistą, a ewentualnie jej pozbawienie lub ograniczenie może nastąpić tylko na zasadach i w trybie określonych w ustawie. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 roku kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 ze zmianami) przewiduje w rozdziale 28 możliwość ograniczenia wolności jednostki w postaci zastosowania środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania. W przypadku tzw. międzyinstancyjnego tymczasowego aresztowania tj. stosowanego po zapadnięciu nieprawomocnego wyroku w I instancji a przed wydaniem wyroku sądu II instancji – jak wynika z art. 258 § 3 k.p.k. – sąd właściwy może stosować środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania, przy spełnieniu ogólnej przesłanki z art. 249 § 1 k.p.k., w celu zapewnienia prawidłowego toku postępowania apelacyjnego uzasadniając to grożącą oskarżonemu surową karą, jeżeli sąd I instancji orzekał nieprawomocnie w stosunku do oskarżonego karę nie niższą niż 3 lata pozbawienia wolności. Art. 259 § 2 k.p.k. ogranicza jednak czasowo możliwość stosowania tymczasowego aresztowania stanowiąc, że jego okres nie

może przekroczyć przewidywanego wymiaru kary pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania. Art. 263 § 7 k.p.k. wymaga aby okresy, na które ulega przedłużeniu stosowanie tego środka zabezpieczającego nie był dłuższe niż 6 miesięcy.

Formalnie rzecz biorąc w niniejszej sprawie nie zostały złamane przepisy kodeksu postępowania karnego dotyczące stosowania środka zabezpieczającego w postaci tymczasowego aresztowania. Oskarżony w sprawie Ibrahim Akkaya został skazany nieprawomocnym wyrokiem sądu I instancji na karę łączną 6 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, gdy stosowany wobec niego okres tymczasowego aresztowania wynosi obecnie 3 lata i 8 miesięcy. Niemniej jednak fakt znacznego przedłużenia się postępowania apelacyjnego wynikający z okoliczności niezależnych od oskarżonego ma istotne znaczenie dla jego sytuacji prawnej. Wyrażona w art. 5 § 1 k.p.k. zasada domniemania niewinności gwarantuje oskarżonemu, że do czasu udowodnienia mu winy i stwierdzenia jej prawomocnym wyrokiem uważa się oskarżonego za niewinnego. Oznacza to nie mniej ni więcej, że pomimo faktu, iż w świetle prawa Ibrahim Akkaya pozostaje człowiekiem niewinnym, a jest stosowany wobec niego środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania, którego charakter prawny odpowiada charakterowi odbywania kary pozbawienia wolności, nie może on skorzystać z uprawnień, które przysługiwałyby mu jako skazanemu. Gdyby w stosunku do Ibrahima Akkaya zapadł prawomocny wyrok pozbawienia wolności w wysokości orzeczonej przez sąd I instancji miałby on prawo, jako prawomocnie skazany, skorzystać z dobrodziejstwa ubiegania się o warunkowe przedterminowe zwolnienie, o którym mówi art. 77 k.k. z uwagi na fakt, że spełniałby on już w tym momencie przesłankę formalną z art. 78 § 1 k.k. tj. odbył połowę orzeczonej w stosunku do niego kary pozbawienia wolności i okres faktycznego pozbawienia wolności nie byłby krótszy niż 6 miesięcy. Oznacza to, że nawet uprawnomocnienie się zapadłego wyroku I instancji dawałoby oskarżonemu Ibrahimowi Akkaya prawo ubiegania się o warunkowe przedterminowe zwolnienie z odbywania kary pozbawienia wolności. Biorąc nawet pod uwagę fakt, że w stosunku do wyroku sądu I instancji apelację na niekorzyść oskarżonego wniósł prokurator, zakładając, że w sądzie apelacyjnym zapadłby wyrok surowszy, zgodny z żądaniem prokuratora (tj. doszłoby do orzeczenia 7 lat pozbawienia wolności), oskarżony, gdyby został prawomocnie skazany, mógłby również w takim stanie rzeczy ubiegać się o warunkowe przedterminowe zwolnienie od odbycia reszty kary. Dochodzi więc do sytuacji paradoksalnej, że tymczasowo aresztowany oskarżony pozostający w świetle prawa osobą niewinną, a więc w zasadzie osobą posiadającą pełnię praw obywatelskich w toku postępowania karnego ma mniejsze prawo do odzyskania wolności niż osoba prawomocnie skazana za przestępstwo.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że w wystąpieniu Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 26 listopada 2003 do Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego (sygnatura RPO/454434/03/II) zwrócono uwagę na unormowanie dotyczące tymczasowego aresztowania po wydaniu przez sąd pierwszej instancji pierwszego wyroku w sprawie (art. 263 § 7 k.p.k.), odbiega od ustalonej linii orzecznictwa Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu. Przytoczono tam między innymi wyrok Trybunału Praw Człowieka z dnia 30 października 2003 r. w sprawie Góral przeciwko Polsce (apl. Nr 38654/97), w którym Trybunał uzasadniając dlaczego stwierdził w tym wypadku przewlekłość postępowania postawił tezę, iż w

świecie art. 5 ust. 3 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Podstawowych Wolności niedopuszczalne jest aby okres tymczasowego aresztowania wobec oskarżonego był ostatecznie dłuższy niż orzeczony wyrok pozbawienia wolności biorąc pod uwagę, że oskarżonemu przysługiwało prawo do ubiegania się o przedterminowe zwolnienie po odbyciu połowy kary.

- c) Okoliczności niniejszej sprawy wskazują na pewną lukę w polskiej procedurze karnej, polegającą na braku przepisu ograniczającego w sposób bezwzględny stosowanie wobec osoby, wobec której nie zapadł jeszcze prawomocny wyrok Sądu środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania. Wskazane powyżej, obecnie obowiązujące rozwiązania w tym zakresie dopuszczają bowiem w tym zakresie wielokrotne przedłużanie okresu tymczasowego aresztowania, który to środek zapobiegawczy w rezultacie takich rozwiązań może przerodzić się w znaczną dolegliwość, przybierającą postać kary, wobec osoby wobec której jest stosowany. Rozwiązanie to nie tylko narusza wolności obywatelskie, lecz może być również – w razie ostatecznego uniewinnienia osoby, wobec której stosowano tymczasowe aresztowanie, przyczyną narażenia Skarbu Państwa na wypłatę wysokich odszkodowań z tytułu oczywiście niesłusznego tymczasowego aresztowania.

Sprawa nr 10 (UW)

Wielokrotnie zwracają się do Kliniki osoby pozbawione wolności, wymagające wysokospecjalistycznego leczenia, które nie może być im zapewnione na niezbędnym standardzie w warunkach zamkniętych. Osobom tym odmawiane jest jednak udzielenie przerwy w odbywaniu kary dla celów leczniczych, gdyż ZOZ-y zakładów karnych wystawiają zaświadczenia, iż leczenie wolnościowe nie jest niezbędne. Nie istnieje żadna możliwość podważenia tego typu zaświadczeń, ani weryfikacji procesu leczenia i jego warunków w warunkach zamkniętych. Pacjent – więzień nie ma możliwości skutecznego domagania się konsultacji medycznej przez lekarza wolnościowego. Także próby Kliniki spowodowania kontroli organów nadzorujących opiekę zdrowotną w zakładach karnych, okazały się nieskuteczne.

Wskazane byłoby w ramach procedury o uzyskanie przerwy w odbywaniu kary na podstawie art. 153 k.k.w. sąd penitencjarny miał proceduralny obowiązek powołania niezależnych biegłych lekarzy do stwierdzenia stanu zdrowia osadzonego oraz warunków, w których jest leczony.

Sprawa nr 11 (UW)

Do Kliniki zgłosił się ojciec niepełnosprawnej intelektualnie klientki mającej pełną zdolność do czynności prawnych przebywającej w domu pomocy społecznej. Skarżył się on na warunki, w których przebywa córka – zarzucał, że dom pomocy społecznej okrada ją z pieniędzy, pracownicy zmuszają ją do nadmiernej pracy na rzecz domu, warunki bytowe są o bardzo niskim statusie.

Wskazane jest zapewnienie większej kontroli faktycznej nad domami pomocy społecznej, a także prywatnymi instytucjami opiekuńczymi, przez organy do tej kontroli uprawnione. Klientowi poradzono wystąpienie do tych organów.

VII. Sprawozdanie z Konkursu Prawnik Pro Bono 2003

Konkurs Prawnik Pro Bono organizowany jest przez Fundację Uniwersyteckich Poradni Prawnych we współpracy z dziennikiem Rzeczpospolita. Odwołuje się w swej treści do czynu publicznego oraz społecznego pracy prawników. Celem jego jest nagradzanie tytułem Prawnik Pro Bono osób, których aktywność, zaangażowanie i wkład w krzewienie szczytnej idei pracy prawnika Pro Publico Bono zasługuje na szczególne uznanie.

Kapituła Konkursu oceniała zgłoszone nominacje w oparciu o następujące kryteria:

- a) nieodpłatne świadczenie usług prawniczych na rzecz osób, organizacji dobroczynnych, charytatywnych, społecznych,
- b) rozwój działalności dobroczynnej, tworzenie oraz rozwijanie organizacji społecznych zajmujących się działalnością pro bono,
- c) udział w programach o charakterze edukacyjnym, szkoleniowym, oraz innych programach dobroczynnych (*pro bono*),
- d) udział w programach i inicjatywach mających na celu rozwój systemu nieodpłatnego świadczenia usług prawniczych,
- e) dokonania w działalności publicznej o charakterze społeczno-prawnym.

Do Konkursu można było zgłaszać osoby posiadających wyższe wykształcenie prawnicze, mieszkających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które – co zostało już uwydatnione – świadczą nieodpłatnie i bezinteresownie (charytatywnie) usługi prawne na rzecz innych osób, organizacji społecznych bądź instytucji.

Patronat nad konkursem objęły: NRA i KRRP.

Współorganizatorem konkursu została Rzeczpospolita.

W Kapitulę Konkursu zgodzili się zasiąść (przyp.: stan na III 2004 roku):

Prof. Marek Safjan – Prezes Trybunału Konstytucyjnego,
Prof. Roman Hauser – Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego,
Prof. Andrzej Zoll – Rzecznik Praw Obywatelskich,
s. Marek Sadowski – Wiceminister Sprawiedliwości,
mec. Andrzej Kalwas – Prezes Krajowej Rady Radców Prawnych,
mec. Zenon Klatka – Wiceprezes Krajowej Rady Radców Prawnych,
adw. Stanisław Rymar – Prezes Naczelnej Rady Adwokackiej,
adw. Wojciech Hermeliński – Wiceprezes Naczelnej Rady Adwokackiej.

Otwarcie konkursu odbyło się 19 listopada, o godzinie 11-tej, w siedzibie FUPP.

Na konferencji prasowej byli:

- Prof. Andrzej Zoll - Rzecznik Praw Obywatelskich,
- s. Marek Sadowski - Wiceminister Sprawiedliwości,
- mec. Andrzej Kalwas - Prezes Krajowej Rady Radców Prawnych,

- adw. Stanisław Rymar – Prezes Naczelnej Rady Adwokackiej,
- dziennikarze z: WOT, TVP 3, Teleexpress, PAP, KAP, 1 PR.
- oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych.

Ukazały się materiały informacyjne o Konkursie w: Rzeczpospolitej, programie Kawa czy Herbata, Teleexpress, TVP 3, Radio Kolor i kilku serwisach internetowych.

Finał konkursu odbył się w siedzibie redakcji Rzeczpospolitej, 29 marca 2004 r. o godz. 17.00

Nagroda był dyplom dla wyróżnionych, a dla laureata statuetka.

Zarząd wybrał projekt statuetki (obrys paragrafu i serce w prześwicie). Odlew wykona Pani Sabina Łatka. Fundatorem jest Minister Sprawiedliwości.

Podczas posiedzenia Kapituły Konkursu dokonano wyboru Prawnika Pro Bono 2003. Laureatem został wybrany Szczepan Styranowski, sędzia w stanie spoczynku z Olsztyna, zgłoszony przez PKPS o/Olsztyn. Kandydatura zgłoszona pod obrady Kapituły przez prof. A. Zolla.

Spotkanie Kapituły - od lewej: prof. Marek Safjan, prof. Andrzej Zoll, prof. Roman Hauser

prof. Andrzej Zoll, prof. Roman Hauser, adw. Stanisław Rymar, mec. Zenon Klatka, mec. Andrzej Kalwas.

VIII. Sprawozdanie z II Ogólnopolskiej Konferencji Studenckich Poradni Prawnych

23 - 25 kwietnia 2004 r., Ełk

W dniach 23 - 25 kwietnia 2004r. w hotelu Horeka w Ełku Studencka Poradnia Prawna Uniwersytetu w Białymstoku przy współpracy z Fundacją Uniwersyteckich Poradni Prawnych (FUPP) zorganizowała II Ogólnopolską Konferencję Studenckich Poradni Prawnych. Tematem wiodącym była "Odpowiedzialność zawodowa prawników". Konferencja zgromadziła 60 uczestników ze studenckich poradni oraz klinik prawnych, działających przy wydziałach prawa uniwersytetów w Krakowie, Warszawie (Uniwersytet Warszawski), Lublinie (Uniwersytet Marii Skłodowskiej-Curie i Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego) Rzeszowie, Katowicach, Gdańsku, Szczecinie, Słubicach, Toruniu, Łodzi, Białymstoku (Uniwersytet w Białymstoku i Wyższej Szkoły Administracji Publicznej) i Wrocławiu oraz pracowników Fundacji Akademii Iuris z Warszawy. Ponadto, w spotkaniu wzięli udział specjaliści z różnych dziedzin prawa, pracownicy naukowcy, praktycy, a także przedstawiciele Fundacji, która wspiera działalność studenckich poradni. Gościem honorowym obrad był Edwin Rehosz – Dyrektor Public Interest Law Initiative działającej na rzecz ruchu klinicznego na świecie.

Konferencja rozpoczęła się powitaniem przez gospodarzy - Prezesa Studenckiej Poradni Prawnej Uniwersytetu w Białymstoku - Artura Redzimskiego oraz Prezesa Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych - Filipa Czernickiego.

Jednym z najistotniejszych punktów spotkania była dyskusja panelowa na temat projektu ustawy o uniwersyteckich poradniach prawnych i świadczeniu pomocy prawnej przez studentów uczelnianych poradni prawnych. Studenci wyrażali poglądy odnośnie sposobu aktywnego uczestniczenia w sprawach klientów przed sądem. Zwracali uwagę, że udzielona pisemna porada prawna w sprawach zawiłych jest niewystarczająca z uwagi na brak wiedzy i doświadczenia klientów. Nie są oni w stanie samodzielnie prowadzić swoich spraw, stąd też pomoc studentów na rozprawie byłaby wskazana. Z drugiej jednak strony, zauważano, że z uwagi m.in. na brak przeprowadzania symulacji rozpraw w toku studiów, studenci nie mają wystarczającego przygotowania do praktycznego wykonywania zawodu prawnika. Z tego powodu mogą mieć kłopoty w reprezentowaniu klientów, które jest zadaniem

bardzo odpowiedzialnym. Innym z tematów dyskusji była kwestia opodatkowania poradni prawnych podatkiem VAT.

Uczestnicy konferencji wysłuchali kilku wykładów. Pierwszym mówcą był prof. dr hab. Leonard Etel z Zakładu Prawa Podatkowego Uniwersytetu w Białymstoku. Tematem była kwestia odpowiedzialności osób tworzących prawo. Wykładowca zwrócił uwagę na zjawisko "psucia prawa" - nieprzestrzegania techniki legislacyjnej w tym zbyt duży pośpiech w tworzeniu ustaw i niewystarczające konsultowanie się z ekspertami.

W kolejnym wykładzie, mgr Izabela Kraśnicka, asystent na UwB oraz członek zarządu FUPP wyjaśniła istotę obywatelstwa Unii Europejskiej. Wskazała, że obywatelom UE przysługują prawo do swobodnego przebywania i poruszania się na terytorium UE, udziału w wyborach do władz lokalnych oraz w wyborach do Parlamentu Europejskiego, prawo skargi do Rzecznika Praw Obywatelskich UE, czy prawo do petycji do Parlamentu Europejskiego.

Problematykę odpowiedzialności za szkodę powstałą na skutek działalności prokuratora i sędziego przybliżył w swoim referacie dr Arkadiusz Bieliński z Katedry Prawa Cywilnego Uniwersytetu w Białymstoku. W szczególności wykładowca poruszył temat odpowiedzialności za szkody wyrządzone przez wadliwe orzeczenia sądowe, kładąc szczególny nacisk na tryb stwierdzenia niezgodności takiego orzeczenia z prawem.

Kolejnym wystąpieniem był wykład gościa honorowego spotkania - Edwina Rekosha, który starał się przedstawić instytucję pomocy prawnej w Stanach Zjednoczonych wykonywanej przez prawników pro bono. Zwrócił uwagę, że z obowiązek udzielenia pomocy prawnej osobom, których nie stać na płatną pomoc prawną wynika z zawodowej odpowiedzialności prawników i stanowi to ich etyczny obowiązek. Ważnym aspektem w działalności prawnika pro bono jest także pomoc prawna organizacjom pozarządowym oraz działanie na rzecz poprawy jakości prawa.

Dużym zainteresowaniem uczestników konferencji cieszyła się sesja poświęcona odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów i adwokatów. Referentami byli dr Andrzej Ważny z Biura Rzecznika Praw Obywatelskich i mec. Jerzy Szeleszyński z

Okręgowej Rady Adwokackiej z Suwałk. Obaj prelegenci ze znanostwem przedstawili instytucję immunitetu sędziego i adwokata oraz tryb postępowania dyscyplinarnego, przeplatając wypowiedzi anegdotami ze swojej praktyki zawodowej.

W trakcie konferencji przedstawione zostały także listy poparcia dla działalności poradni studenckich od prezesów Naczelnej Rady Adwokackiej oraz Krajowej Rady Radców Prawnych, Rzecznika Praw Obywatelskich, Ambasadora Stanów Zjednoczonych Ameryki.

Spotkanie stało się także okazją do zapoznania uczestników z zasadami uczestnictwa w konkursach grantowych organizowanych przez FUPP.

II Ogólnopolska Konferencja Studenckich Poradni Prawnych odbyła się dzięki wsparciu Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych, Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku, Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu oraz Parlamentu Studentów Uniwersytetu w Białymstoku. Patronat medialny nad spotkaniem objęła Edukacja Prawnicza.

IX. Relacja z konferencji "Dostęp do informacji, poradnictwa obywatelskiego i prawnego oraz pomocy prawnej".

6 października 2004 r., Warszawa

W odpowiedzi na inicjatywę Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych (FUPP), Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka (HFPC), Polskiego Stowarzyszenia Edukacji Prawnej (PSEP) oraz Związku Biur Porad Obywatelskich (ZBPO) Rzecznik Praw Obywatelskich zorganizował 6 października w Warszawie seminarium na temat : Dostępu do informacji, poradnictwa obywatelskiego i prawnego oraz pomocy prawnej.

Wymienione powyżej organizacje przygotowały propozycje systemowych rozwiązań, które usprawniłyby dostęp obywateli do informacji prawnej, poradnictwa obywatelskiego i prawnego, i przedstawiły je zebrany, w tym przedstawicielom Ministerstwa Sprawiedliwości: Ministrowi Andrzejowi Kalwasowi, Podsekretarzowi Stanu Tadeuszowi Wołkowi i Dyrektor Departamentu Legislacyjno-Prawnego Beacie Mik. Przedstawiciele Ministerstwa Sprawiedliwości poinformowali zebranych, że pracują nad projektem ustawy o prawie ubogich, która w swoich założeniach ma za zadanie rozwiązać problem dostępu osób nie zamożnych do pomocy prawnej i do sądu.

Minister Kalwas zadeklarował, że jednym z najważniejszych zadań w czasie jego urzędowania będzie stworzenie takich warunków instytucjonalnych, w których najuboższa część społeczeństwa będzie miała dostęp do bezpłatnej pomocy prawnej. Kwestia ta była również postulatem organizatorów konferencji. Nie mniej istotna jest jednak sprawa obowiązku informowania obywateli o możliwości dostępu do informacji prawnej, poradnictwa prawnego i pomocy prawnej, a te kwestie zostały z projektu ustawy wyłączone. Ministerstwo uważa bowiem, że te zadania są świetnie realizowane przez organizacje pozarządowe i nie ma powodu, żeby w te działania ingerować. Tymczasem uczestnicy konferencji byli zgodni, że brak informacji o możliwości dostępu do poradnictwa i pomocy prawnej jest bardzo poważnym problemem i że włączenie się instytucji państwowych do jego rozwiązania byłoby wskazane. Bez tego teoretyczna możliwość dostępu potrzebujących do poradnictwa i pomocy prawnej nie przyniesie faktycznej poprawy w tym zakresie. Ministerstwo uczyniło krok na drodze do zacieśniania współpracy z organizacjami pozarządowymi obiecując zaproszenie ich przedstawicieli do prac przy projekcie ustawy o prawie ubogich.

Rzecznik Praw Obywatelskich Profesor Andrzej Zoll popiera dążenia do uregulowań ustawowych dostępu do pomocy prawnej, jak i do poradnictwa obywatelskiego i prawnego.

Organizacje pozarządowe (FUPP, HFPC, PSEP, ZBPO) proponują przede wszystkim podjęcie wspólnych prac przez przedstawicieli centralnej i lokalnej władzy państwowej, Rzecznika Praw Obywatelskich, korporacji prawniczych i organizacji

pozarządowych oraz utworzenie grupy roboczej do opracowania założeń reformy systemu dostępu do informacji prawnej, poradnictwa obywatelskiego i prawnego oraz pomocy prawnej a także utworzenie zasad współpracy różnych podmiotów, tak by ich działania uzupełniały się.

Konferencja spotkała się z dużym zainteresowaniem. Przedstawiciele środowisk prawniczych (Krajowa Rada Sądownictwa, Stowarzyszenie Notariuszy RP, Naczelna Rada Adwokacka, Krajowa Rada Radców Prawnych) podkreślali rolę efektywnego systemu informacji prawnej, poradnictwa i pomocy prawnej między innymi dla usprawnienia funkcjonowania systemu sądownictwa (dzięki ograniczeniu ilości spraw rozpatrywanych przez sądy) i deklarowali chęć merytorycznego włączenia się w działania organizacji pozarządowych.

Opracowanie: Agnieszka Paczyńska

X. Sprawozdanie z III Ogólnopolskiej Konferencji Studenckich Poradni Prawnych.

22 – 24 października 2004, Wrocław

Konferencja została zorganizowana pod patronatem Dziekana Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego oraz Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych

Rola organizatora i gospodarza kolejnej już ogólnopolskiej konferencji poradni prawnych przypadła w udziale tej jesieni Poradni Prawnej we Wrocławiu działającej jako koło naukowe przy Instytucie Prawa Cywilnego Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego, poradni współfinansowanej przez Fundację im. Stefana Batorego.

Decyzja Zarządu Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych o powierzeniu organizacji konferencji właśnie ośrodkowi wrocławskiemu stanowiła początek przygotowań we Wrocławiu. Od maja do października trwała organizacja spotkania planowanego na okres od 22 do 24 października 2004 roku. Środkami pozyskanymi na realizację projektu były kwoty przyznane przez Fundację na ten cel, a także pula udostępniona z rezerwy Dziekana Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii UW oraz pieniądze przyznane Poradni przez Wydziałową Radę Samorządu Studenckiego. W konferencji wzięło udział 60 uczestników z 17 ośrodków naukowych w całej Polsce oraz przedstawiciele Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych.

Zgodnie z planem piątek (22 października) był dniem przyjazdu uczestników i upłynął na kwaterowaniu gości w pokojach gościnnych Domu Studenckiego "Ołówki". Do godzin popołudniowych udało się zgromadzić zdecydowaną większość przybyłych, skład uzupełniał się wraz z nadejściem wieczoru. Punktualnie o godzinie 18.00 w Auli imienia prof. Świdły w nowym budynku "D" Wydziału Prawa organizatorzy w imieniu wrocławskiej poradni mieli zaszczyt przywitać wszystkich zgromadzonych. W imieniu Władz Wydziału otwarcia konferencji dokonał Prodziekan - Prof. dr hab. Włodzimierz Gromski. Po krótkiej części oficjalnej rozdano uczestnikom materiały konferencyjne oraz przedstawiono kilka kwestii organizacyjnych. Następnie głos przekazano przedstawicielom Fundacji- Filipowi

Czernickiemu oraz Izabeli Kraśnickiej, dla których zjazd przedstawicieli wszystkich poradni był świetnym momentem na prezentację rocznego podsumowania współpracy Fundacji z poradniami oraz okazją dla przedstawienia istotnych dla nas wszystkich kwestii finansowych.

W godzinach 19.00 - 21.00, również w gmachu Wydziału Prawa, odbyła się powitalna uroczysta kolacja. Po kolacji wszyscy uczestnicy przenieśli się na nieoficjalną część wieczoru do klubu "Na Jatkach", która to część stanowiła także forum dla wymiany myśli i poglądów, dla porównania rozwoju i doświadczeń różnych poradni.

Sobota była dniem w całości przeznaczonym na wykłady i spotkania merytoryczne, najwięcej czasu poświęcono wiodącemu tematowi Konferencji -czyli organizacjom pożytku publicznego. Od godziny 10.00 obrady odbywały się w zabytkowej sali koncertowej - Oratorium Marianum w 300- letnim Gmachu Głównym Uniwersytetu Wrocławskiego. Sala ta będąca obok Auli Leopoldina wielką chlubą Uniwersytetu gości często zacnych gości, nierzadko światowego formatu. Tym przyjemniej było organizatorom udostępnić gościom jej mównicę celem krótkiego zaprezentowania każdego z uniwersyteckich ośrodków; przedstawienia ich bieżących planów, problemów, relacji z władzami ich macierzystych wydziałów i współpracy z wszelkiego rodzaju organizacjami pozarządowymi. Reszta dnia została poświęcona tematowi organizacji pożytku publicznego.

Omówienie strony teoretycznej problemu, jak i w drugiej części wykładu naświetlenie głównych założeń ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie powierzyliśmy specjalście ze Stowarzyszenia Klon/Jawor - Panu Radosławowi Skibie. Kwestie finansowo-prawne przedstawił Rafał Kosmański, asystent w Katedrze Prawa Finansowego Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego. Owe trzy wykłady przedzieliała ciekawa relacja dr Piotra Machnikowskiego, opiekuna Uniwersyteckiej Poradni Prawnej we Wrocławiu, której tematem była Międzynarodowa Konferencja poświęcona klinicznemu nauczaniu prawa i problemom poradnictwa, która odbyła się wiosną 2004 roku w Edynburgu. W godzinach popołudniowych uczestnicy, a wśród nich także wrocławscy studenci poradni zwiedzali Stare Miasto, Rynek, Ostrów Tumski oraz Gmach Główny Uniwersytetu w towarzystwie profesjonalnych przewodników. Pomimo dającego się we znaki zmęczenia całym dniem wykładów oraz trzygodzinnym spacerem po stolicy Dolnego Śląska uczestnicy byli zachwyceni

miastem. Przed wieczornym posiłkiem przygotowaliśmy dla przedstawicieli wszystkich 17 ośrodków klinicznych upominki w postaci książek. Były nimi Komentarze do ustaw подарowane przez Wydawnictwo Kolonia Ltd. oraz pozycje z zasobów wydawnictwa Acta Universitas Wratislaviensis.

Niedzielne zajęcia poświęcone zostały symulacji udzielania porad petentom, a także szkolenia w tematyce interpersonalnych relacji z klientem. Przygotowane przez wrocławską poradnię prezentacje podlegały ocenie profesjonalistów – adwokata oraz psychologa. Fachowa ocena nie wykluczyła jednak żywej dyskusji samych uczestników a zaprezentowana forma szkolenia spotkała się z bardzo pozytywną oceną. W trakcie ostatniego spotkania organizatorzy wręczyli jeszcze uczestnikom pamiątkowe dyplomy, a goście wypełnili ankiety ewaluacyjne oceniając tą drogą dobiegającą końca konferencję. Dzięki ich wynikom można obiektywnie uznać konferencję we Wrocławiu za bardzo udaną tak pod względem merytorycznym jak i organizacyjnym. Wrocław zauroczył swą magią uczestników a problemy poruszone podczas konferencji dały asumpt do organizowania dalszych praktycznych szkoleń (m.in. psychologicznych) w ramach programu klinicznego nauczania prawa.

W tym miejscu pragniemy ponownie podziękować wszystkim naszym gościom za przybycie i uczestnictwo, a jako organizatorzy dziękujemy wszystkim osobom, firmom i jednostkom publicznym za okazaną nam pomoc, środki i współpracę przy organizacji konferencji. Dziękujemy także Fundacji im. S. Batorego za udzielane od lat wsparcie ruchowi klinicznemu w Polsce. Bardzo cieszymy się naszym sukcesem, zwłaszcza opinią i zadowoleniem naszych gości. Patrząc bardziej perspektywicznie, sprawia nam radość rozwój poradnictwa w Polsce oraz to, że mamy w nim swój niewielki wkład. Należy przecież pamiętać, że poradnie prawne są nie tylko

charytatywną formą pomocy, ale też szansą na zetknięcie studentów z praktycznymi problemami prawnymi.

Poniżej prezentujemy podsumowanie ankiet ewaluacyjnych, które w ogólnym rozrachunku dały następujące wyniki (przy założeniu że 1 to najniższa punktacja, a 5 to najwyższa punktacja):

1. Czy temat konferencji jest przydatny w działalności poradni? = **Ocena średnia: 4.13**
2. Czy Państwa wiedza na temat OPP została wzbogacona? = **Ocena średnia: 4.28**
3. Jak oceniacie Państwo wartość merytoryczną wykładów? = **Ocena średnia: 4.41**
4. Jak Państwo oceniacie tematy symulacji? = **Ocena średnia: 4.72**
5. Jakim pomysłem był udział profesjonalistów w ocenie symulacji? = **Ocena średnia: 4,93**
6. Jaka jest Państwa opinia o stronie organizacyjnej konferencji? = **Ocena średnia: 4.93**
7. Jak oceniacie Państwo organizację czasu wolnego uczestników? = **Ocena średnia: 4.82**
8. Jak oceniacie Państwo miejsce i formę organizacji konferencji? = **Ocena średnia: 4.86**
9. Jakie wrażenie zrobił na Państwu Wrocław? = **Ocena średnia: 4.96**

Opracowali: Małgorzata Hanna Kurasz i Adam Kłosek

XI. Wyróżnienie w Konkursie Pro Publico Bono.

11 listopada 2004r., Kraków

Pragniemy z dumą poinformować, że Fundacja Uniwersyteckich Poradni Prawnych otrzymała podczas gali w Teatrze Słowackiego, w Krakowie, wyróżnienie w Konkursie Pro Publico Bono! Nagroda w tak prestiżowym Konkursie jest wyrazem uhonorowania pracy rzeszy studentów i pracowników naukowych, którzy studiując prawo pomagają najuboższym. Tym samym więc gorąco gratulujemy wszystkim członkom uniwersyteckich poradni prawnych w Polsce!

**XII. Lista adresowa
Uniwersyteckich Poradni Prawnych**

1.	Białystok	Prof. dr hab. Leonard Etel Studencka Poradnia Prawna Wydział Prawa i Administracji Uniwersytet w Białymstoku ul. Mickiewicza 1, pok. 119, 15-213 Białystok tel/fax: 085 742 71 94
2.	Białystok– WSAP	Dr Robert Suwaj Koło Naukowe Centrum Informacji Administracyjnej przy Wyższej Szkole Administracji Publicznej w Białymstoku Ul Dojlidy Fabryczne 26 pok. 1, 15-555 Białystok tel. (85) 732 12 93 wew. 32
3.	Gdańsk	Prof. dr hab. Eugeniusz Bojanowski Studencka Uniwersytecka Poradnia Prawna Wydział Prawa i Administracji Uniwersytet Gdański ul. Jana Bażyńskiego 6, 80-309 Gdańsk (Przymorze)
4.	Katowice	Prof. dr hab. Maksymilian Pazdan Studencka Poradnia Prawna – Koło Naukowe Wydział Prawa i Administracji Uniwersytet Śląski ul. Bankowa 14, pok. A, 40-007 Katowice tel.: 032 25 82 441 wew. 1422
5.	Kraków	Prof. dr hab. Maria Szewczyk Uniwersytecka Poradnia Prawna Wydział Prawa i Administracji Uniwersytet Jagielloński al. Krasińskiego 18, 30-101 Kraków tel./fax: (012) 430 19 97
6.	Lublin-KUL	Prof. Dariusz Dudek Uniwersytecka Poradnia Prawna Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolicki Uniwersytet Lubelski Al. Raławickie 14, 20-950 Lublin tel./fax (081) 44 53 752
7.	Lublin-UMCS	Dr Wojciech Dziędziak Uniwersytecka Studencka Poradnia Prawna Wydział Prawa i Administracji Uniwersytet im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie Ul. Radziszewskiego 17 p. 3, 20-036 Lublin tel/fax: 081 537 58 22 w. 102

8.	Łódź	Prof. dr hab. Małgorzata Król Studencki Punkt Informacji Prawnej Wydział Prawa i Administracji Uniwersytet w Łodzi ul. Składowa 43, pok. 04, 90-127 Łódź tel./fax. 042 635 46 32
9.	Olsztyn	Prof. dr hab. Stanisław Pikulski Studencka Poradnia Prawna Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie ul. 1 Maja 3; 10-900 Olsztyn tel. 089 527 52 46
10.	Opole	Magdalena Gołowkin-Hudała Poradnia Społeczno-Prawna Międzywydziałowy Instytut Prawa i Administracji Uniwersytet Opolski Świetlica „Iskierka”, ul. Jana Bytnara Rudego 19, 45-245 Opole tel. 077 458 00 92, tel/fax. 077 454 33 94
11.	Poznań	Prof. dr hab. Krzysztof Knoppek Studencka Uniwersytecka Poradnia Prawna Wydział Prawa i Administracji Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu Al. Niepodległości 26, 61-714 Poznań tel.: 061 829 39 10
12.	Rzeszów	Prof. dr hab. Zbigniew Cwiąkański Uniwersytecka Poradnia Prawna Wydział Prawa i Administracji Uniwersytet Rzeszowski ul. Grunwaldzka 13, 35-068 Rzeszów tel./fax: 017 852 92 75
13.	Słubice	Prof. dr hab. Bożena Popowska Koło Naukowe Studencka Poradnia Prawna Collegium Polonicum w Słubicach ul. T. Kościuszki 1/153, 69-100 Słubice tel. 0609 859 667
14.	Szczecin	Dr Jerzy Ciapała Centrum Edukacji Prawnej „Studencka Poradnia Prawna” Wydział Prawa i Administracji Uniwersytet Szczeciński ul. Narutowicza 17a, pok. 02, 70-240 Szczecin tel/fax: 091 444 28 59
15.	Toruń	Prof. dr hab. Maria Dragun-Gertner Uniwersytecka Poradnia Prawna Wydział Prawa i Administracji Uniwersytet im. Mikołaja Kopernika w Toruniu ul. J. Gagarina 15, 87-100 Toruń tel/fax: 056 611 47 50, 056 611 41 10

16.	Warszawa	<p>Prof. dr hab. Eleonora Zielińska Klinika Prawa, Studencki Ośrodek Pomocy Prawnej Wydział Prawa i Administracji Uniwersytet Warszawski Ul. Krakowskie Przedmieście 26/28, 00-927 Warszawa tel.: 022 552 08 11, tel./fax: 022 552 43 18</p>
17.	Warszawa-WSPiZ	<p>Prof. Leszek Kubicki Studencka Poradnia Prawna Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Zarządzania im. Leona Koźmińskiego Kolegium Prawa ul. Jagiellońska 59 pok. A-23, 03-301 Warszawa tel. (22) 519 22 28</p>
18.	Warszawa-WSHiP	<p>Wyższa Szkoła Handlu i Prawa im. Ryszarda Łazarskiego ul. Świeradowska 43, 02-662 Warszawa tel. (22)</p>
19.	Wrocław	<p>Dr Piotr Machnikowski Koło Naukowe „Uniwersytecka Poradnia Prawna” Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytet Wrocławski ul. Więzienna 10/12, p.110 c, 50-138 Wrocław</p>
20.	Fundacja Academia Iuris	<p>Prezes Fundacji Leszek Bosek Biuro Fundacji: ul. Hozjusza 2, 01-565 Warszawa, tel. 022 839 32 03</p> <p><u>Miejsca udzielania porad:</u></p> <p>Warszawa</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Centrum Usług Opiekuńczo - Socjalnych "Ośrodek Nowolipie" Ul. Nowolipie 25B 2. Parafia Rzymsko-Katolicka pw. św. Stanisława Kostki, ul. Hozjusza 2 3. Stowarzyszenie Otwarte Drzwi, ul. Targowa 82 4. Parafia Rzymsko-Katolicka pw. św. Kazimierza, ul. Chełmska 21a 5. Fundacja Świat na Tak, Al. Szucha 27 6. Parafia Rzymsko-Katolicka pw. św. Jakuba, ul. Grójecka 38 7. Ośrodek Interwencji Kryzysowej, ul. Dalibora 1 8. Parafia Rzymsko-Katolicka pw. Nawrócenia św. Pawła Apostoła, ul. Kobielska 10 9. Parafia Rzymsko-Katolicka pw. Błogosłowieńca Władysława z Gielniowa, ul. Przy Bażantarni 2 10. Gminny punkt konsultacyjny - Piaseczno, Plac Piłsudskiego 10 11. Polski Związek Niewidomych Okręg Mazowiecki, ul. Jasna 22 12. Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Dembińskiego 3 <p>Kraków</p> <ol style="list-style-type: none"> 13. Parafia Rzymsko-Katolicka pw. św. Anny, ul. św. Anny 11 <p>Lublin</p> <ol style="list-style-type: none"> 14. Centrum Duszpasterstwa Młodzieży (przy kościele Ducha Świętego, Krakowskie Przedmieście 1)

XIII. Spis załączników

- Sprawozdanie finansowe zawierające: bilans, rachunek wyników oraz informację dodatkową
- Statut Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych
- Standardy działalności Uniwersyteckich Poradni Prawnych

XIV. Podpisy

Filip Czernicki - Prezes Zarządu

Piotr Girdwoyń - Członek Zarządu

Filip Wejman- Członek Zarządu

Paweł Wiliński - Członek Zarządu

Pieczęć: